

MAGYAR LA

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen. P.

Keresztény Róbert urnak
Budapest
Közter 1-2

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 27 (1469) szám * Csütörtök, 1937 február 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A mezőgazdasági törvényjavaslat a magántulajdon és a gazdálkodási célszerűség szempontjából

Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1937. január 30-iki ülésén

Mult számunkban röviden már említést tettünk erről a beszédről, melyet most a gyorsíró jegyzetek nyomán teljes terjedelmében közlünk.

Az előadó úr valóságos mezőgazdasági kódexnek nevezi ezt a javaslatot, melynek hivatása volna felölelni az ország legfontosabb termelő-ágazatára, a mezőgazdaságra vonatkozó összes intézkedéseket. Ha egy javaslat fontosságát és súlyát annak terjedelme adná meg, úgy e 192 szakaszt tartalmazó és 120 oldalra terjedő javaslat tényleg kódex lehetne s még ez a terjedelem is kevés volna, ha ezt a mezőgazdaság fontosságához mérnők.

Egy javaslatot azonban nem lehet terjedelmé szerint megítélni s egész sorozat intézkedés összehalmozása még nem megoldás a problémának, sőt könnyen vezethet bajokra és surlódásokra, ha a tervbevett intézkedések nincsenek összhangban a jogrenddel, a többi termelési ágakkal és magának a termelésnek követelményeivel.

A javaslat első címének az volna a célja, hogy a mezőgazdasági ingatlanok megszerzésének, átruházásának és megterhelésének módjait szabályozza. Mélyen belevág tehát a tulajdonjog és a birtok-jog rendszerébe, a polgári törvénykönyvben volna igazán helye s még ha sürgős is, csak a polgári törvénykönyv megfelelő módosításával volna életbeléptethető, ami sok óvatosságot és megfontolást igényel.

Általánosnak látszó intézkedés, ami csak a földreformos szerzésekre vonatkozik

Eredendő hibának látom, hogy ámbár e cím rendelkezései csak a mezőgazdasági terület egyik részére: a kisajátítások révén nyert földekre vonatkoznak, a cím mégis általánosságban beszél s így alkalmat ad arra a feltevésre, hogy általános jellegű rendelkezésről van szó, mely a polgári törvénykönyvet is módosítja.

Sassu földművelésügyi miniszter: Nincs szó az összes mezőgazdasági ingatlanokról, hanem csak azokról, melyekhez a különböző agrár-kisajátítási törvények útján jutottak a tulajdonosok.

Gyárfás Elemér: Az államnak kétségtelenül joga, sőt erkölcsi kötelessége törödni azal, hogy mi történik azokkal a földekkel, melyeket tulajdonosaik az államtól vagy az állam útján kaptak közérdekből. Ha azonban ez a cél, akkor a cím helytelenül van megválasztva s e rendelkezések nem valók a törvény élére, hanem külön fejezetbe kell ezeket — mint kivételes rendelkezéseket — összefoglalni s világos határvonalat kell vonni e területek és a szabad földtulajdon között, hogy elkerültesék minden félremagyarázási lehetőség, nehogy bárki is megkísérthesse per analogiam alkalmazásba venni ezeket a szabad földtulajdon-

ra nézve is, melyet tulajdonosaik ösrégen bírnak, vagy verejtékkel szereztek, mely ugyan-csak mezőgazdasági ingatlan, de amelyet ezek a korlátozások nem érinthetnek.

Sassu földművelésügyi miniszter: Felsoroltam limitative, hogy mely ingatlanokra vonatkozik ez a rendelkezés. Senki sem magyarázhatja úgy félre, hogy e rendelkezések más területet is érinthetnének.

A törvényelőkészítő tanács szerint a javaslat több rendelkezése sérti az alkotmányt

Gyárfás Elemér: Tudomásul veszem ezt a kijelentést is, de ennek leszögezése mellett is kénytelen vagyok több kifogásomat föntartani, nevezetesen egészében osztom a törvényelőkészítő tanács ama ellenvetését és kifogását, hogy ezek a rendelkezések sértik az alkotmányban biztosított tulajdonjogot, önkényesek és a visszaélések-sorozatára adnak alkalmat.

Erre csak egyetlen példát hozok fel. A 3. szakasz c. pontja szerint ilyen földet csak az a falusi gazda vásárolhat, akinek egyedüli foglalkozása a mezőgazdaság. Az agrár-törvény és az adósságrendezési törvény is biztosított előjogokat a hivatásos mezőgazdának, de ezt ahhoz kötötte, hogy az illetőnek fő- és nem egyedüli foglalkozása legyen a gazdaság. Akik ismerik a falusi életet, tudják, hogy a gazda, különösen télen, sok mindennel foglalkozik s alig van olyan köztük, kiről kevés rosszakarattal be nem lehetne bizonyítani, hogy a gazdaságon kívül, más foglalkozása is van.

Megállapítom, hogy amíg eddig az államnak csak a kisajátításból visszamaradt ingatlanokra volt elővételi joga, addig ezt most a javaslat kiterjeszti a kisajátítással nyert ingatlanokra; ez a kisajátítási jog pedig s főként annak gyakorlási módja nincs világosan körülírva és ez továbbra is alkalmat fog adni visszaélésekre.

Ha a javaslatnak tényleg az a célja, hogy újból megteremtse a középbirtokokat, — melyeket az agrárreform indokolatlanul és bru-

Korlátozás az adósságcsinálás ellen és a tulajdon-átruházások hivatalból való megsemmisítése

Gyárfás: A javaslat 9. szakaszának az ingatlanok megterhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezései helyesek lehettek volna 15 év előtt s akkor talán elkerülhettük volna az adósságok konverzióját. Most azonban minden termelési ágban s így a gazdákban is elsősorban hitelre van szükségük s következésképp a tervbevett rendelkezések még azokat a hitelforrásokat is tönkre fogják tenni, melyek eddig még megmaradtak.

A 11. szakaszának az a rendelkezése, mely

Gyárfás Elemér: Tudomásul vesszük ezt a kijelentést, de akkor helytelen „falusi mezőgazdasági ingatlan”-nak nevezni ezeket, mert a szabad tulajdonban álló falusi földekre is áll ez az elnevezés, mely tehát nem volt szerencsésen megválasztva.

Sassu földművelésügyi miniszter: Ha megfelelőbb elnevezést találnak, elfogadom.

Gyárfás Elemér: Vannak községek, melyekben a kisajátítás rendén kiosztott ingatlanok az egész mezőgazdasági területnek egy tízedrészét sem teszik ki s így az ön által adott értelmezés szerint „a jelen törvény szempontjából” ezek nem lenének mezőgazdasági ingatlanok. Ön most azt mondja, hogy ez azt jelenti, hogy csak ezekre nyerne alkalmazást a javaslat I. címének rendelkezései.

Sassu földművelésügyi miniszter: A javaslat II. és III. címei az egész mezőgazdasági földterületet érintik, míg az I. cím csak az I. szakaszban limitative meghatározott ingatlanokra vonatkozik.

tálishan szétzúzott, — akkor nincs értelmük a javaslatban tervezett ingatlanszerzési korlátozásoknak, annál kevésbé, mert a vásárlásra jogosultak kategóriáit a javaslat önkényesen és igazságtalanul állapítja meg.

Elvileg elfogadható és magam részéről is helyeslem, hogy a mezőgazdasági földtulajdon elaprózása megakadályoztassék, mert hiszen egy földbirtok egész felszerelésével együtt alkotó jövedelmező termelési egységet, de ez nem valószínű meg ötletszerűen a javaslat 10. szakaszának rendelkezésével, hanem e célból megváltoztatandó volna egész magánjogi és örökösödési rendszerünk, ha azt akarjuk, hogy őt holdnál kisebbre a földtulajdon ne legyen elaprózható.

Sassu földművelésügyi miniszter: Örökösödés útján sem osztható föl! Az öt holdas terület feloszthatatlan egység.

Gyárfás Elemér: Ha önnek ez a nézete, miniszter úr, akkor annál helytállóbb a törvény-előkészítő tanács ama kifogása, hogy ez a rendelkezés sérti a tulajdonjogot, mert megakadályozza a tulajdonost abban, hogy földjét gyermekei közt feloszthassa s ez felforgatja egész örökösödési rendszerünket. Én elvileg helyeslem azt a rendszert, mely Angliában is uralkodó, hogy a termelési egységet alkotó mezőgazdasági tulajdon egy kézben maradjon, de ez nem illeszthető bele a mi magánjogunknak sem tulajdonjogi, sem örökösödési rendszerébe s így indokolt a törvény-előkészítő tanácsnak e rendelkezés ellen emelt kifogása.

jogilag semmissé nyilvánítja és hivatalból megsemmisíthetőnek mondja ki a jelen törvénnyel ellentétes tulajdon-átruházásokat, teljesen szétzúzza a tulajdonjog biztonságát s véglegesen meg fogja akadályozni az ingatlan-forgalmat, mert senki sem fog földet vásárolni, ha a vételi ügyletet öt évig bármikor hivatalból érvényteleníthetik, mikor az eladó már esetleg árkon-bokron túl van a vételárral. Ha pedig nem lesz ingatlan-forgalom, akkor elérhetet-

len a javaslatnak az a főcélja, hogy a föld azok kezébe jusson, akik annak racionális művelésére alkalmasak s erre fel is vannak készülve.

Határozottan helytelenítem tehát a javas-

lat I. címében foglalt egész rendszert és erőlyesen tiltakozom ennek ama rendelkezései ellen, melyek sértően érintik az alkotmányban biztosított tulajdonjogot, mely a mi társadalmi szervezetünk alapja.

Irányított gazdálkodás, melynek szabályai nem jók, az ardeali mezőgazdaságban

Gyárfás: A javaslat II. címe „a mezőgazdasági termelés irányítása és racionalizálása” elnevezés alatt a javaslat legnagyobb részét teszi ki (14—147. szakaszok) és — kevés kivétellel — tisztán elméleti jellegű. Ennek tanácsokban volna a helye, amit sikerrel forgathatnának a gazdasági tanintézetek, esetleg a falusi elemi iskolák is, felhasználható volna falukon tartandó mezőgazdasági előadások anyagául is, de nincs helyük a törvény szövegében. Olyan tanácsokat tartalmaznak, melyeket mi gazdák gyermekkorunk óta hallunk s amelyeket tényleg szükséges minden gazdának ismernie, de még soha sem láttam ezeket törvénybe foglalva. Mikor Mihalache volt a földművelési miniszter, ilyenszerű nyílt leveleket bocsátott ki a kisgazdákhöz, sokan megmosolyogták, noha jó kezdeményezés volt s legalább is nem okozott kárt vagy nehézséget. E tanácsoknak törvénybe iktatása azonban, mikor mindnyájan jól tudjuk, hogy még a mezőgazdaságilag legfejlettebb vidéken is milyen távol állunk ezek megvalósításától, e tanácsoknak parancsok alakjában való felállításuk csak zaklatásokra vezethet, ha az alsó hatóságok ezeket tényleg komolyan találnak venni.

Példa erre az a rendelkezés a 17. szakasz b. pontjában, hogy a kukoricaszedés idejét a földművelési miniszter járási közege állapítja meg évente ezt kifüggeszti a községházban, ami ellen az érdekeltek 10 nap alatt fellebbezhetnek a megyei gazdatanácsoshoz. A gazda nem szedheti le a kukoricát, amíg meg nem ért, ha pedig már meg van érve, akkor siet vele, hogy oda ne érje a dér és hogy mielőbb felszánthassa a földet a tavaszi vetés számára. A mi gazdáink nem várnak erre útmutatást közszékházi hirdetményből. A kukorica pedig ugyanazon tulajdonos különböző határban lévő földjein sem érkezik meg egy napon. S mikor fogják kitűzni a kukoricaszedés napját? Ha csak októberben tűzik ki, akkor mi lesz a 10 napos fellebbezésemmel? Juliusban kell kitűzniük, hogy fellebbezési jogomat gyakorolhassam s akkor honnan tudják, hogy mikor fog megérni a kukorica?

N. Iorga: Aki a kormánnyal szavaz, az tehát, amit akar. Ezt csak az ellenzékkal szemben fogják alkalmazni. (Derűltség.)

Gyárfás Elemér: Hasonló az őszi szántásra vonatkozó kötelezettség. Ennek előnyeit mindnyájan tanultuk és ismerjük. Mégis megtörténik, hogy egyik-másik évben nem tudjuk földjeinket őszzel felszántani. Erre felhívták az ön figyelmét s a bizottságban ön odamódosította ezt a kötelezettséget, hogy „a lehetőségek korlátai között” fel kell őszzel szántani minden földet. Ki fogja majd megállapítani, hogy meg voltak-e vagy sem ezek a lehetőségek.

Sassu földművelésügyi miniszter: A mezőgazdasági kamara.

Üzemtervek, és alakításokhoz kötött munkaszerződések, amik kivihetetlenek

Gyárfás Elemér: Hasonló túlzás, hogy önk állapítsanak meg mezőgazdasági üzemtervet s aszerint műveljék a gazdák földjeiket. Nem tudom mennyire fejlett a mezőgazdaság a régi királyságban, a mi kisgazdáinktól azonban nem lehet azt megkívánni, hogy földjeit a kamara által kidolgozandó üzemterv szerint vesse be és művelje, már azért sem, mert legtöbbször földje nincs is egy darabban, hanem két-három különböző határban fekszik.

Sassu földművelési miniszter: Kijelentem önnek, hogy ha a régi királyságban és Basarabiában is olyan fejlett volna a mezőgazdaság, mint Ardealban, akkor nem jöttem volna ezzel a törvénnyel.

Gyárfás: A II. cím X. fejezete a mezőgazdasági munka megszervezésére vonatkozik és

felöleli a részes-művelési és munkás és cseléd-szerződéseket, lehet jó és helyes a régi királyságban, melynek munkaviszonyait nem ismerem, de teljesen alkalmazhatatlan Ardealban s valósággal felforgatná a mi bevált termelési rendünket. Aki a javaslatnak ezt a részét szerkesztette, nem látott soha egyetlen ardeali gazdaságot, nem ismeri a mi munkásviszonyainkat s ezért erőlyesen tiltakoznom kell az ellen, hogy e javaslat rendszere nálunk törvény erejével bevezetessék.

A mi rendszerünk alapja az egyéni akaratmegegyezés esetről-esetre, úgy a részes-művelőkkel, mint a munkásokkal és cselédekkel, a viszonyok és a munka természete szerint különböző feltételek mellett. E szabad megegyezés kölcsönös bizalmat tételez fel s ez feleslegessé teszi azokat a formaságokat és kényszereszközöket, melyeket a javaslat be akar hozni s amelyek elviselhetetlenül megterhelnek úgy a birtokosokat, mint a munkásokat.

Nálunk nem lehet öt évre kötni részes-művelési szerződést, amint a javaslat kívánja, mert a mi intelligens gazdáink ki sem veszik addig a földet, amíg saját szemükkel meg nem győződtek, hogy a tulajdonos azt tisztességesen megművelte s a vetés tényleg szépen ki is kelt. Csak ezen az alapon s erre az egy ter-

mésre lehet velük megállapodni.

Mezőgazdasági cselédjeinktől nem lehet azt kívánni, hogy a javaslat szerinti névjegyzékekbe vétessék fel magukat s költséges igazolványokat váltsanak.

Azt a rendelkezést, hogy a munkadíjakat csak készpénzben szabad fizetni, maguk a munkások utasítanak vissza legerélyesebben.

Elbírhatlan nehézséget okozna, ha tényleg minden részessel és munkással a mezőgazdasági kamarához beterjesztendő írásbeli szerződést kellene kötni. A mezőgazdasági munka olyan erkölcsi együttérzést tételez föl, mely erősebb az írásnál. Közel 30 éve gazdálkodom, írásbeli szerződéseket nem kötöttem, még sem jártam hatóságokhoz sem részesimmal, sem munkásaimmal való viták miatt.

A javaslatnak a munkaszerződésre vonatkozó részét tehát a legerélyesebben helytelenítjük s annak teljes átdolgozását kívánjuk.

Mezőrendőrség, amit elhanyagolnak

Gyárfás: A javaslat II. címében csak a XII. fejezet, mely a mezőrendőrségre vonatkozik, bír gyakorlati értékkel. Ardealban erre vonatkozólag pontos rendszabályok voltak, melyeket azonban — mint a javaslat indokolása is elismeri — az utolsó időben senki sem alkalmazott s így vetéseink büntetlen prédájává lettek mindenféle károsításnak és pusztításnak. E tekintetben tényleg szükség van erőlyes intézkedésekre, de ezeknek a büntető-törvényben vagy külön mezőrendőri törvényben volna helyük s ez az egyetlen megoldatlan kérdés nem igazolja ilyen hatalmas mezőgazdasági kódex alkotását.

Súlyos aggodalmak a külön mezőgazdasági pénzalap ellen

Gyárfás: Ami végül a mezőgazdasági alapra vonatkozó III. címét illeti, ez a legsúlyosabb aggodalmainkat váltja ki s erőlyesen tiltakoznom kell az ebben bevezetni szándékolt intézkedések ellen két okból:

Elvileg nem fogadhatjuk el, hogy egyik minisztérium — legyen bár oly nagy jelentőségű, mint a földművelési — külön adókat hozzon be, melyek elvonatnak az állami költségvetés alkotmányos ellenőrzése alól, közvetlenül a minisztériumhoz folynak be s a tárca viselőjének tetszése és belátása szerint használhatnak föl. Különösen kifogásolnunk kell ezt akkor, midőn — amint a számítások mutatják, — e rendkívüli jövedelmek magasabbak lennének a földművelési minisztérium egész költségvetésénél.

Az adózik szempontjából pedig fenntartás nélkül magamévá teszem Garoflid volt miniszternek és az előttem szólók többségének azt a véleményét, hogy a miniszter ur által e javaslatban tervezett új közterhek rendkívül súlyosak és egyenesen elviselhetetlenek.

A javaslatnak kiinduló pontja az, hogy mezőgazdaságunk nem jövedelmező s ezen a bajon kellene segíteni. Nem lehet azonban oly módon segíteni nehéz helyzetben lévő mezőgazdáinkon, hogy néhány, inkább elméleti tanácsba burkolva, súlyos új közterheket tegyünk a vállukra. Ez teljesen elhibázott kísérlet, amit nem támogathatunk.

Új hivatalnokok, akik fölöslegesek

Gyárfás: Ami azokat az új szervezeteket és közegeket illeti, melyeket a javaslat beállítani szándékozik, meg kell állapítanom, —

Az olasz és a török külügyminiszter találkozója Milanóban

Rüsdí Arrast az olasz közönség tömegei is lelkesen fogadják

Milanóból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter a külügyminisztérium több magasrangú tisztviselőjével együtt Milanóba utazott, hogy találkozzék Rüsdí török külügyminiszterrel. Rüsdí Arrast kedden kíséretével együtt megérkezett Milanóba. A pályaudvaron Ciano

mint olyan ember, aki gyermekora óta a mezőgazdaságban élék — hogy eltekintve az alatorvosoktól, kikben tényleg van valamilyen hiány, a többi szervek jórészt feleslegesek s több bajt és nehézséget okoznak, mint jót. Új tisztviselők és alkalmazottak egész hadseregének gazdaközönségünk terhére való kibocsátását komoly aggodalommal kell tehát nézünk, mert szomorú tapasztalataink vannak, hogy azok a tisztviselők, akik nem a népből emelkedtek ki, nem a nép között élnek s főként akiknek hatásköre nincsen, egészen világosan körülírva, legjobb esetben is — ha tényleg élnek — szükségtelen és felesleges terhet jelentenek, de fájdalom, nagyon szomorú eseteket tudunk, midőn nem maradnak tétlenül, hanem olyan irányban tevékenykednek, mely csak bajokat és zaklatásokat okoz.

A javaslat III. címének a büntetéseket tartalmazó befejező része egyes intézkedéseiben egyenesen brutális és tág kaput nyit a visszaélésekre anélkül, hogy tényleg valamely közérdeket szolgálna.

Órákon át kellene beszélnem, hogy kifejthessem a javaslat különböző intézkedései ellen összes kifogásaimat. Fenntartom ezt a szakaszonkénti tárgyalásra s e helyen annak kijelentésére szorítkozom, hogy úgy én magam, mint pártom határozottan helytelenítjük ezt a javaslatot, elszántan fogunk küzdeni minden törvényt eszközzel ennek elhibázott és káros rendelkezései ellen, erőlyesen tiltakozunk az alkotmányban is szentesített egyes jogaink igazságtalan, indokolatlan és sérelmes elkobzása és korlátozása ellen és reméljük, hogy ez a javaslat, mely minden gyakorlati értéket nélkülöz, el fog bukni a parlamenti tárgyalások folyamán.

külügyminiszter fogadta. Csapatok és fiatal fasiszták fegyverrel tisztelegtek a török vendég előtt. A pályaudvar előtt összegyűlt tömeg lelkesen éljenezte a minisztereket, akiknek találkozása rendkívül szívélyes volt.

A szászok belső ellentétei miatt az egyházi életben is harcok támadtak

Glondys püspök és Staedel lelkesz hiveinek összeközése. Fegyelmi tárgyalás botrányos jelenetekkel

Brasov. Saját tud. A szászok között évtizedek óta lappangott bizonyos társadalmi ellentét, melyben osztálykülönbségek is, meg nemzedéki szembenállások is mozgató elemek voltak. A lappangó ellentétekből aztán pártok alakultak ki, melyek nem maradtak meg az azelőtti keretek között, mikor is minden nézet-ellentét belügynek tudtak visszafojtani, — hanem kiléptek a porondra, a nagy nyilvánosság elé és ádáz küzdelmet indítottak egymás ellen. Ebbe a harcba a náluk mindent egybekapcsoló és kiegyensúlyozó egyház is belekeveredett és gyakran jutottak el addig a pontig, amikor már nem lehetett az egyházérdeket a politikai érdektől különválasztani.

Brasovban a városi nagypap Glondys Viktor volt, míg az egyik kerületnek, az ugynevezett mártonhegyi ekklesiának Staedel Vilmos volt a lelkesze. Ketten a két különféle felfogású párthoz hajlottak és amikor püspökválasztásra került a sor, mindketten jelöltek voltak. Glondyst választották püspökké, Staedel viszont az alsóbb néposztályok és az ifjúság előtt vált népszerűbbé. A közben felfejlődő „megújító mozgalomnak” egyik oszlopos tagja lett és különösen az ifjúság nevelése terén mulhatatlan érdemeket szerzett.

Végül maga Glondys püspök is megelégette a sok nézeteltérést és hivatali teljes sulya labvetésével a múlt évben körlevelet küldött szét, melyben arra szólította fel egyházmegyéje valamennyi alkalmazottját, hogy nyilatkozatot írjon alá, s ebben a politikai tevékenységtől való távollomlásra kötelezze magát. Staedel ezt a levelet nem írta alá, amiért állásától azonnal felfüggesztették és ellene a fegyelmi eljárást megindították.

Az ügyben most tartották meg a tárgyalást. A tárgyalás helyül kiszemelt mártonhegyi tanácsterem annyira szűknek bizonyult, hogy rövid tárgyalás után a bírák a Honteruszinnázium dísztermébe tették át a tárgyalást. A környékbeli falvakból szászokra tödült be az érdeklődők tömege és a hatalmas befogadóképességű terem zsúfolásig megtöltődött. A bíróság tagjai voltak: dr. Wagner köri esperes, dr. Schnell Károly, a városi polgármestere és Hermel Thomas bankár. A vádat dr. Ziske egyházgyűlés, majd a vádat dr. Fieischer helybeli ügyvéd vitatta el.

Dr. Schnell Károly felolvasta a per anyagát és ismeltette a mai helyzetet, majd Ziske dr. tartotta meg egyórás vádbeszédét. A bíróság három ádópont közül egyre nézve elejtette a vádat, a többire nézve azonban szükségesnek mondotta ki a tárgyalást és ítélethozatalt.

Ezek után Staedel Vilmos vádlott lelkesz tartotta meg a maga védőbeszédét. Négy óra hosszat egyfolytában beszélt. Beszéde során kitért az egész mai rendszer bírálatára és a vádlottból igen gyakran vádló, sőt bíró lett. Ítéletet hirdette ő is a mai ádadtalan állapotokra és a szembenálló pártok egymás elleni aknavarunkáját kritizálta, mely végül is ide kellett vezetesen. A megújító mozgalomból származó többségi hallgatóság csaknem végig tapsolta és ünnepelte a szónokot, viszont a bíróságot állandóan abcugolta.

A beszéd befejezésekor óriási oványban részesítették Staedel lelkeszt, majd Petrovitch asztalosmester vezényszavára a közönség ki-

űrtette a terem. A népszónok kijelentette, hogy ennek a bíróságnak a véleményére többé nem kíváncsi a nép és kiadta a jelszót a tárgyalóterem kiűrtésére.

Husz rohamosztagos-féle legény felbódult a pódiumra és a fegyelmi bíróság tagjait valószággal kitélték a teremből. Utána pedig a közönség is teljes számban elvonult. A tanári szobába húzódott vissza a bíróság és ott folytatta tovább tanácskozását. A tömeg elvonu-

lása után pedig visszamentek a tárgyalóterembe és az üres falaknak hirdettek ítéletet.

A bíróság, valószínűleg az elszenvedett inzultusok hatása alatt is, igen súlyos ítéletet hozott. Eszerint Staedel Vilmos lelkeszt Románia valamennyi szászkerület egy évi időtartamra letiltotta. Ez alatt egyházi szolgálatot sem végezhet és javadalmazást, vagy nyugdíjjárandóságot sem élvezhet. Ezenkívül a perköltségek hordozását is ráróta. Azonkívül pedig a felfüggesztése óta visszatartott egyhármad fizetését is az egyház pénztára javára elkobozta.

Ezzel az ügy egyáltalában nem látszik elintézettnek. Valószínűleg mindkét fél tovább fogja vinni nagy harcát és nem lehetetlen, hogy az újabb tárgyalásaik is egyelőre csak kibékítő eredmény nélkül maradnak. A szászok életében ez a tárgyalás újabb viharokat támasztott és egyelőre nagy kérdés, hogy ki-nek sikerül majd megfékezni a kiméletlenül egymásra menő harcot.

Litvinov orosz népbiztos feleségét is őrizetbe vették

Továbbfolytatják Moszkvában a sorozatos letartóztatásokat. A legközelebbi troztkista pörben Litvinov lesz a fővádlott

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a G. P. U. ügynökei továbbfolytatják a sorozatos letartóztatásokat. Az utóbbi 48 óra alatt 100 ismert és szereplő szovjet egyéniséget tartóztattak le. Radek és Szokolnyikov ellen új eljárás indult azon a címen, hogy a tárgyaláson tett vallomásuk hiányos volt és sok mindent elhallgattak.

Varsói lapjelentések szerint Litvinov külügyi népbiztos feleségét is letartóztatták. Más hírek szerint a G. P. U. kezébe olyan okmányok kerültek, amelyek azt bizonyítják, hogy Litvinov a külföldön maga is több ízben tanácskozott Troztki megbízottjaival.

Varsóból jelentik: Moszkvai magánjelentések szerint Litvinov angol származású feleségét kedden házi őrizetbe vették. Litvinovné ellen egyszerre két helyen is folyik vizsgálat. Mindkettő már is súlyos terhelő adatokat eredményezett, amelyek szerint a külügyi népbiztos felesége együttműködött a troztkistákkal. Valószínűleg

tartják, hogy Rykov és Bucharinnal együtt a legközelebbi pörben Litvinov lesz a fővádlott. Személyét felesége szerepe gyanussá. Litvinov kedden érkezett Moszkvába és egyenesen lakására ment. Ott senkit sem fogad, még a külügyi népbiztosság vezető tisztviselőit sem. Altalános a meggyőződés, hogy a népbiztos lemondása küszöbön áll. Hír szerint már utódát is kijelölték Tayrov, a kommunista párt külügyi osztályának vezetője személyében. Moszkvában híre terjedt, hogy Leningrádban letartóztatták Troztkij egyik közeli rokonát, Bornheimot, a bal-ti hajózási társaság igazgatóját.

A Daily Express szerint Moszkvában letartóztatták Radek 18 éves leányát, Marjusát. Az a vád ellene, hogy az egyetemű ifjak körében igaztolt a troztkista perben hozott ítélet ellen.

Varsóból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a G. P. U. letartóztatta Mariasint, a szovjet al-lami bank kormányzóját.

Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök válaszolt Hitler kancellárnak

Csehszlovákia komolyan törekszik a népkisebbségi kérdés megoldására

Prágából jelentik: Hitler, német birodalmi vezér és kancellár szombati beszédével kapcsolatban Hodzsa, csehszlovák miniszterelnök nyilatkozott a Morning Post munkatársának.

— Hitler, — mondotta többek között — nem tett említést beszédében Csehországról és Romániáról. Ugy vélem, hogy a két országnak ezt a mellőzést úgy kell értelmeznie, hogy Hitler nem akar elébevégni esetleges megegyezésnek. Ha a kancellár Csehszlovákiára gondolt, amikor a külföldi német kisebbségről beszélt, erre azt válaszolhatom, hogy mi az állam szuverénitása és alkotmánya alapján oldjuk meg a német kisebbség kérdését. És pedig, — amint azt a kormány legutóbbi intézkedései is mutatják — olyan formában, mely biztosítja a fair play-t valamennyi német származású állampolgár számára.

Prágai német körökben megemlítik, hogy Hodzsa miniszterelnök a csehszlovákiai német kisebbségek ügyében feltűnően megelőzte Hitler beszédét. A miniszterelnök, nyilván sejtette, hogy a kancellár szóvá fogja tenni a német kisebbségek ügyét és a megindított tárgyalásokat főérvnek használja most fel annak bizonyítására, hogy rendezni kívánja a kisebbség kérdését.

**KÜLÖN VASUTÜGYI MINISZTERIUM
A NÉMET BIRODALOMBAN**

Berlinből jelentik: Miután a birodalmi

vasut Hitler kancellár legutóbbi kijelentése szerint a német birodalom felségjoga alá került, a berlini kormány elrendelte a közlekedési és postaiügyi minisztérium kettéválasztását. Közlekedésügyi miniszterré Dort Müllert, a birodalmi vasuti társaság vezérigazgatóját, postaiügyi miniszterré Ohnesorget, a birodalmi postaiügyi minisztérium eddigi államtitkárát nevezték ki. A két minisztérium eddigi közös minisztere, Elz von Rübenach beadta lemondását. Hitler köszönetét fejezte ki a miniszternek eddigi működéséért.

**RIBBENTROP NÉMET NAGYKÖVET
A GYARMATI KÉRDÉSRE NÉZVE HATA-
ROZOTT JAVASLATOKAT VITT MAGÁVAL
LONDONBA**

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint Ribbentrop, aki szerdán tért vissza londoni állomáshelyére, határozott német javaslatokat visz magával a volt német gyarmatok visszaszavása ügyében. A német javaslatok az egykori német gyarmatokat birtokló mind a hét országot (Anglia, Franciaország, Dél-Afrika, Ausztrália, Új-Zéland, Japán és Belgium) érinti. Éppen ezért az angol kormány, mielőtt a javaslatra választ adna, a többi hat kormány felfogását is megkérdezi az ügyben.

Világsiker:

L. BURGER:

**Bölcsőre hulló
fények és árnyak**
Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedő-
lap. 340 oldal. Ára 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Ezt jósolja Párizs egyetlen „igazol” jósnője

a Jupiter csillagzat jegyében álló 1937-es esztendőre!

Párizs, február hó. Az idén rossz idők járnak a jósokra, jóvendőmondókra, tudományos mezbe burkolózó asztrológusokra. Rosszmájú angol ujságírók kiásták a leg-híresebb angol, amerikai és francia jósok és jósnők — tavalyi jóvendőléseit. Kiderült, hogy — mintha csak kartellben állnának — valamennyien öt nagy háborút jósoltak szegény Európának. Az öt közül a hatodik tört ki: a spanyol polgárháború. Egy, csak egy jósnő van széles e világon, aki most büszkén mutogatja a tavalyi lapkivágásokat, Christian Nora asszony csakugyan „bemondta” 1935 decemberében a spanyol polgárháborút és az angol trónkettős változását!

Nóra asszony most végre kilépett elszigeteltségéből és hivatkozva múlt évi és korábbi „sikereire”, nyilatkozik a jövőről.

A véletlen szeszélyes játéka hihetetlenül felverte Madame Nora ázsióját. A babonás párizsiak csak úgy tódulnak hozzá, hogy meghallják, mit mond 1937-re ez az „igazol” jósnő. Az ujságírókat ő maga hívja meg. Ugyilátszik nemcsak a „jóvendőmondáshoz”, hanem a — reklámhoz is ért. Modern Pythiánál ez talán még fontosabb...

A horoszkóp

A jóslás Franciaországban még nem törtheték bizonyos hókusz-pókuszoktól mentesen. Nora asszony is horoszkópot rajzol szemünk láttára, hogy „komolyabb” benyomást tegyen. A horoszkópból kiderül, hogy 1937 a „Jupiter csillagzat uralmának jegyében” következik el reánk.

— Az esztendő rosszul indul. Az első hetek és hónapok súlyos fenyegetéseket tartalmaznak. Azonban tavasz felé a dolgok rendbe jönnek. Egyelőre nem látok háborút. Legalább is Franciaországot elkerüli majd a háború 1937 során. Azon-

ban nem ugyanez a helyzet valamennyi európai államra nézve... Bizonyos félreértések keletkeznek Közép-Európában. Ezek folytán Franciaország és a Kisantant mai baráti kapcsolatai nagyon meggyűlölnak, sőt részben teljesen megszűnnek...

— Ami Németországot illeti, — az új évben fokozni fogja harcok magatartását. Különösen a gyarmatok visszaszerzése érdekében. Anglia azonban az utolsó pillanatban, amikor a helyzet már egészen feszült és drámai lesz, keményen kiáll majd az ellenkező oldal pártján. Ekkor Németország újabb ünnepélyes javaslatot tesz majd a béke fenntartására. És ideiglenesen minden vonalon helyreáll a nyugalom.

— A következő hónapok óriási diplomáciai erőfeszítéseket hoznak. Tülni küzdelmeket, a külsszak mögött. A helyzet sokszor fog késhegyen állni. A kemény harcban nemcsak Franciaország, hanem egyéb államok is vezetőszerepet játszanak majd. Így például előtérbe kerül Hollandia, amely a gyarmatain történő mozgólódások következtében kénytelen lesz a sarkára állni egy szomszéd állam követeléseivel szemben. Olaszország ugyancsak visszakanyarodik majd Franciaország és Anglia felé, elsősorban az ausztriai helyzet következtében. Ausztriában tudniillik korántsem szűntek meg a külföldi mágnéses tünetek és hatások...

— Az egész világ megrezzen majd egy haláleset nyomán — sutogja fojtott hangon Nora jósnő. — A legnagyobb vezetőnépek egyike meghal és ez bel- és külpolitikai következményekkel jár. Különben az illető halála már a múlt évre is várható volt...

— Igen súlyos események láthatók előre Törökországban, Irakban és Indiában. Oroszországban támadás készül Sztalin ellen. Barátainak azonban sikerül megmen-tenie életét — és egyelőre hatalmát is.

Franco győz — a harc tovább dúl!

— A spanyol polgárháború messze van a befejezéstől — mondja tovább jóslatát megrémítő biztonsággal Madame Nora. — Franco tábornok parancsnoksága alatt küzdő csapatok fölénye mind jobban észrevehetővé válik majd. Azonban győ-

zelmeik után is folytatódnak a harcok, a merényletek, a pusztítások. Még igen hosszú ideig és pedig nem csupán elvi, hanem személyi okok miatt is.

— Franciaország nem fog beleavatkozni a spanyol belharcokba. Azonban

részben területére is átszarnak majd a rendzavarások. A kormányoknak tehát súlyos válságokkal kell majd megbirkózni. Nemcsak társadalmi, de pénzügyi téren is... Ezenkívül veszedelmes járvány fogja felütni fejét — amelyek elfojtására külföldi orvosok segítségére lesz szükség.

Eddig tart Christine Nora asszony jóvendőlése 1937-re. De ha mindezeknek pont az ellenkezője történik meg — azon sem fogunk csudálkozni!...

Idézetek

Pacelli bíboros államtitkár leveleiből, — amit a katolikus sajtó dolgában írt

Pacelli bíboros nemrégiben nagyfontosságú levelet intézett Lambert Dignollihoz, az olasz Katolikus Akció új elnökéhez, a katolikus sajtóról. Levelében, amelyben több ízben is hangsúlyozza a Katolikus Akció kötelességeit a sajtóval szemben, egyebek között az alábbiakat írja:

„Érthetetlen volna, hogyha azok, akik egyébként olyan dicséretes módon áldoznak erejüket és tehetségüket az apostolkodásra, nem tartanák szent kötelességüknek, hogy a legelső sorba helyezték az apostolkodás leg-szükségesebb és leghatásosabb eszközét, a katolikus ujságírást.”

„Támogatni a katolikus hírlapot, azt serkenteni és megvédeni annyit tesz, mint elvinni a hit fényét azokhoz, akik kételkednek, útbaigazítást adni a tévelygő lelkiismeretnek, újra igaz útra vezetni a hamis tanoktól megzavart elméket, megvédeni az egyének és családok erkölcsiségét, váltig jobban meg jobban erősítve a felvilágosított lelkiismereteket frontját, amelyek el tudják háritani a társadalom felől azokat a katasztrófákat, amelyeknek olyan szívbemarkoló és rettenetes jelenségei zajlanak le a szemünk előtt.”

„A katolikusok járuljanak hozzá a napilap fenntartásához adományokkal és közreműködésükkel. Kézzel fogható dolog, hogy az a lap, amelynek célja a keresztény eszmény megvédése és megerősítése, nem számíthat más jövedelmi forrásra, mint azon megszerzett erőkre, amelyek ugyanannak a vallási eszménynek szolgái és védelmezői. És amikor azokra az egyre telemesebb forrásokra gondolunk, amelyek egy modern napilap fenntartására közrehatnak, nélkülön növekedési te-kintetében, egyre parancsolóbbnak tűnik fel az a kötelessége a hívőknek, hogy ne vonakodjanak ettől a fennkölt munka- és pénzügyi hozzájárulástól.”

GYÓNI GÉZA

(Ötven éve született — húsz éve halt meg a háborús versek költője.)

Gyóni Géza évforduló évébe érkezünk. Húsz éve annak, hogy a világháborús magyar líra legnagyobb alakja meghalt és ötven éve, hogy megszületett. Kettős évforduló, amelyre sok szeretettel készülnek a poeta magyarországi hívei, magánosok és testületek egyaránt. Ünnepek, szoborakciók terve merültek fel és mindenki, aki évszámoktól és dátumoktól függetlenül, örzi szívében a költő emlékét, örülhet ennek a készülődésnek. Talán... talán a tervbe-vett Gyóni-ünnepek végre csakugyan közelebb hozzák hozzánk a költőt. Megrajzolják arc-képét is, nemcsak halotti maszkját rekonstruálják és feledésbe dermedt verseit megtöltik az élet elektromosságával.

Gyóni Géza megérdemli mindezt. Tipikusan csukaszürke tragédiájával rászolgált az „ismeretlen poeta” mauzóleumára is. Ez a hányatott életű, szegény és nagyon tehetséges költő megérdemli, hogy halálának huszadik évfordulóján, szavak és betűk szárnyán végre valóban eljusson mindenkihez, akinek szívében egy-egy örökéletű verssor űtkös csemettyűje vissza tud csendülni.

Gyóni Géza... Már ifjúsága is halálos volt. Nyomott, szürke pesti esztendő, rosszkedvű redakciók, robot és házitanítókodás, a háború előtti hónapok füledt, ideges, nyugtalan Budapestje keretették ezt az ifjúságot. Mielőtt rossz-

sorsa a magyar fővárosba viszi, partiképes vidéki fiatalember, de aztán lassan belerongyosodik az irodalmi idegenlégióba. Saját költségén nyomtatja ki verseit és ezzel végképpen kétségbeesetté teszi anyagi helyzetét. Állást hajszol, kenyér után lohol, kevés sikerrel. Jóbarátja, Nagy Lajos a gyurói költőpap is mozgósítja ismeretségét, hogy ha máshol nem, legalább vidéken jusson kis ujságírói stallumhoz. Ez végre sikerül. Jön a vidék enyhébb szürkésége, Szabadka, a helyi érdekű megbecsülés. Gyóni harcos kedve kirobban, termékenyebb, mint valaha. Azután a háború következik. És Gyóni háborúba megy, ír, fogságba esik és meghal...

A háborús Gyóni-versek óriási szenzációt keltettek. A körülzárt Przymyslól repülőgépen kicsempészett verseskötvények rövid idő alatt a népszerűség kivételesen hosszú országútját jártak végig. Megjelenésük romantikája, a körülzárt vár fantáziát izgató titokzatossága különleges varázst kölcsönzött a verseknek. Szavalták és idézték, szerették és vásárolták őket. Szó sincs róla, e hirtelen fellángolt popularitáshoz még kevés közük volt a költemények intern értékeinek, viszont gyűjtőan aktuálisak voltak, aznap kiadásokat, egy hétnél nem idősebb problémákat énekeltek. „Csak egy éjszakára küldjétek el őket”...

A „Cézár én nem megyek” bátor kiállása, a „Petőfi lelke” ihletett, különös, egyedülvaló hangja kevés értéklőre találtak. Mindössze annyi vált nyilvánvalóvá, hogy ezek a versek jólesően különböznek az akkor divatozott halálbaindulós, sóhajos, virágos költészettől, amelyet Tóth Arpád talalóan nevezett „spragnellpoézisnak”.

Valóban a világháborús magyar líráját Gyóni jelenti. Nem cukrozta verseit, de vérrel sem öntötte le a strófatáit, mint a többiek legnagyobb részét. Meg a legnevesebbek közül is sokan (Ternyésztosen nem azokra a versekre gondolunk, amelyeket csak keletkezésük dátuma sorol ide, hanem azokra, amelyek tartalmi vagy érzelmi összefüggést mutatnak a nagy világéggel.)

A falánk, nagy háború új epikát termelt és új mitológiát. Igaz, az epika ösztövére volt, a mitológia idegen, ám Gyóni meleg, megértő testvériségben fürdette meg, szívéhez szorította az ösztövére, véres epikát és a messiási béke varázstükrében láttatta rajt fakóbbnak a vért. Igaz volt, és ez ha költőről szabad olyasmint állítani, hogy zenekar volt, hegedű és fúvóla, zongora és oboa... — hát Gyóni az volt. Nem királyokat rikato, világos keresztültornézó, de becsületes itthoni művészenekar.

Gyóni lírája voltaképpen pantheista. Az eszmék: béke, emberiség, testvériség, kultúra Gyóni idejében rég kiszállottak már a gondolat testtelenségéből, két lábra álltak, kiabáltak és tiltakoztak. Gyóni lírája ennek a csodálatos élettévalásnak riadt hangja. Állandóan fehér-izzásig hevült hang s celizusai sohasem zuhanak a bágyadtság skálamezőjére. Mégis, sokszor az az érzése az embernek a Gyóni-versek olvasása közben, hogy a költő, akiben az Erzsike-versek szeliden csobogó szerelmi líráját katonás ridegséggel némfitták el a fejtetőre állt idők, voltaképpen úgy járt, mint a játéktól megfosztott gyermek. Az Erzsike-versek óta úgyszólván nincs is szerelmi költemény. A szerelmem csak a harmadik személy rezignált távoliságában

A francia szenátusban a kommunisták összeesküvéséről volt vita

Blum miniszterelnök tagadja, hogy a köztársaság rendjét veszély fenyegetné. — A szenátus bizalmi szavazás nélkül napirendre tért a kérdés fölött. — A képviselőház bizalmat szavazott

Párizsból jelentik: A szenátus keddi délutáni ülésén Gautherat, baloldali köztársasági képviselő kérdést intézett a kormányhoz annak a kommunista összeesküvésnek tárgyában, amelyet a francia-szovjet szerződés megsértésével a francia állam biztonsága ellen szőnek. Rámutatott arra, hogy a kommunisták minden ténykedése a hadsereg forradalmasítására és általános munkamegszüntetésre irányul. Bemutatta a kommunistapárt bizalmas körlevelét egy önvédelmi szervezet felállításáról és megállapította, hogy itt államellenes és polgárháborút előkészítő szervezetről van szó. Vajjon fölkészült-e a kormány — ugymond — ez ellen a nagy veszedelem ellen. Ha a kormány nem alkalmazza a törvényt a kommunistapárttal szemben, elveszti a jogát, hogy bárkivel szemben alkalmazza a köztársaság védelmére irányuló rendszabályokat. Emlékeztetett az 1932-ben Herriot által aláírt szerződésre, mely kimondja, hogy egyik állam sem avatkozhat a másik belügyeibe és tiszteletben tartja a másik állam szuverenitását. Tette és fogeteenni a moszkvai francia nagykövét lépéseket ebben az ügyben?

Blum miniszterelnök válaszában kijelentette, ismeri az okmányokat, amelyekre a szenátor hivatkozott. A kormány feje csak olyan minőségben tartozik felvilágosítással a szenátornak, mint a rendelt és biztonságért felelős miniszter. Megzavarták a közrendet? Ma a közvélemény teljesen egységes a hazához való hűségben. A köztársaság rendjét nem fenyegeti veszély. Békésen tanácskozunk. Hol van tehát az összeesküvés? A kommunisták is résztvettek annak a munkatervnek a kidolgozásában, mely hivatva van a kormány békés munkáját biztosítani. Nem vagyunk sem kommunista, sem szocialista kormány. Feladatunk csupán a kidolgozott munkaterv megvalósítása. Ebben pedig szükségünk van minden pro-

letárnáért támogatására.

A miniszterelnök bizalmi kérdés fölvetése nélkül kérte válasza tudomásul vételét. A szenátus ezután napirendre tért az interpelláció felett.

Párizsból jelentik: A francia kamara 405

Darányi Kálmán magyar miniszterelnök egyházi gondnokként

a felforgató áramlatokkal szemben a keresztény egyházak összefogásáról szólott

Budapestről jelentik: A budapesti józsefvárosi református egyházközség gondnokává választotta Darányi Kálmán miniszterelnököt. Az egyházközség keddi ülésén a miniszterelnök beszédet mondott, melynek során szólott az európaszerte észlelhető felforgató törekvésekről.

— Az istentagadó, Krisztusellenes áramlatok — mondotta többek között, — mindenfelé növekednek. Folyik a harc és még további harcokra kell fölkészülni. Pál apostol mondja a korintusbeliekhez írott levelében: „Ha a trombita bizonytalan zengést tesz, kicsoda készül a harcra?” Ez a mondat mintha csak

Szenved-e krónikus vakbélirítációtól, vagy vakbélitáji fájdalmaktól?

A krónikus vakbélirítációtól és vakbélitáji fájdalmaktól igen gyakran tulajdonképpen nem vakbélifájdalmak, hanem... A világ egyik legnagyobb orvosi folyóirata, a „Wiener Medizinische Wochenschrift” írja: „Számos krónikus vakbélgyulladás esetében a legújabb kutatások megállapították, hogy a fájdalmak fészke nem a vakbélben, hanem a vakbélitáji, a vastagbélben van. A Gastro D. a belek motilitásának normálissá tévése által, rövid időn belül gyógyulást idéz elő.”

Dr. F. T.

A Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán, București, Calea Victoriei 124.

szavazattal 186 ellenében elfogadta a baloldali pártok bizalmi javaslatát, miután a véderő vita végetért.

reánk célozna. Föl kell készülnünk a harcra és harci eszközeinknek nemcsak fizikaiaknak, hanem szellemieknek is kell lenniük. Az esetek védelmében tett szociális intézkedések szintén eszközei ennek a harcnak.

A miniszter ezután a különböző keresztény felekezetek egymás közötti viszonyával foglalkozott.

— A különféle keresztény egyházak — mondotta, — csak a krisztusi tanok különböző számú kivirágzásai. Ha szeretjük a magunk református egyházát, meg tudjuk becsülni a másokét is.

Egynapi szünet a spanyol harcokban

Csak az anarchisták és kommunisták csatáztak egymással Alicante utcáin. Francia kommunista képviselők Barcelonában

Madridból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok főhadiszállásának jelentése szerint a keddi napon általában szüneteltek a harcok és csak itt-ott hangzott kevés ágyu- és puskatűz.

Alicanteban az anarchisták és kommunisták között véres utcai harc volt, melynek során 40 ember életét veszítette, 100 súlyosan megsebesült.

Thorez, a francia kommunisták vezetője több francia kommunista képviselővel együtt Barcelonába érkezett, ahol résztvett egy kommunista nagygyűlésen és fel is szólalt. Utána Passionaria asszony beszélt.

A marseillei kikötőben a Navarro nevű gőzös, amely hadianyagot vett föl, hogy a spanyol vörös csapatok részére Kartagenába szállítsa, ismeretlen okból kigyulladt.

A TOBORZÁSI TILALOM ELLENÉRE FOLYTON TART A FRANCIA ÖNKÉNTESK BEVONULÁSA SPANYOLORSZAGBA.

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris szerint a toborzási tilalom ellenére napról-napra nagyszámu francia önkéntest visznek Spanyolországba, a vörös csapatok részére. A lap szerint január 24-én egy társaszepekoesin 80 francia önkéntes lépte át a spanyol határt. A következő napon ugyancsak zepekoesikon 260 francia önkéntest vittek át Spanyolországba

Egy spanyol hajón is számos francia önkéntes utazott Valenciába.

A SPANYOL VÖRÖS KORMÁNY EGYMILLIÓ PEZETA KÁRTERÍTÉST FIZET BORCHGRAVE MEGGYILKOLÁSÁÉRT.

Brüsszelből jelentik: Spaak belga külügyminiszter és Del Vayo, a valenciai spanyol kormány külügyminisztere saint-quantini találkozásánál abban állapodott meg, hogy a spanyol vörös kormány egymillió pezétát fizet kárterítésként Borchgrave báró meggyilkolásáért. Az ügyet azonban előbb nemzetközi döntőbíró elé viszik, hogy az megállapítsa, a valenciai kormány felelősségét.

Jugoszláv tárgyalások a horvátok vezérével

Korosec belügyminiszter megbeszélései. — A kormányzó herceg kihallgatáson fogadja Macseket

Belgrádból jelentik: Korosec belügyminiszter felkereste Macseket, a horvát parasztpárt vezérét és hosszabb ideig tárgyalt vele. A megbeszélésről nem adtak ki hivatalos közleményt. Belgrádi politikai körökben úgy tudják, hogy Pál kormányzóherceg, aki jelenleg Szlovéniában tartózkodik, brdoi bírtokán a napokban kihallgatáson fogadja Macseket.

szólal meg nála ezután; gyötrődő orosz önkéntes vagy hazavágyó infanterista ajkán. A nyelvet azonban, a szerelmi költemények e lágy ecsetjét hiánytalanul mentette át háborús írásaiba is. Nyelve, mint annyi másé, nem bémult meg az irodalom nagy gránátnyomásától, a harctérré is csupaszív hangulatok szavait vitte és tábori levelezőlapok enyhe rózsaszínjét. Munkái az arannyal mutatnak kapcsolatot: az arany szívvel, az arany magaismeréssel. És így a Gyóni-versek papírpénze mögött is érzés és indulat, szív és tehetség százszázalékos aranyfedezete áll.

Nyilvánvaló, hogy hirtelen lobbant népszerűsége csakhamar állásfoglalásra készítette a kritikát is. Siettek félmjelezni és skatulyázni az új poétát s ezeken a pontokon érte az akkor már halott Gyónit a nagy igazságtalanság: sokan tagadták meg tőle a halhatatlanságot. Adyval állították szembe és még a nyomdafestékhez való jogát is kétségbe vonták.

Ezeknek a támadásoknak talán csak keletkezési körülményeik adhatnak valamelyes abszolúciót: sokszor túlzásokba siklott Gyóni tömjénezését akarták ellensúlyozni. Helyének, szerepének, jelentőségének végleges tisztázása is az elkövetkező jubiláris Gyóni-hetek feladata lesz.

Mindenesetre zászló volt ez a költő, hiszen — mint Szabó Dezső írja valahol — verekedni zászlók körül szoktak. Gyóni óta nagy utat tett meg a vers. Felfelé is, lefelé is. Azért sok Gyónisor jár még itt közöttünk örökké élőn... Sok ember előtt illenék elszavalni őket. Kivált most, — húsz éve annak, hogy költőjük nem ír le ilyeneket többé...

D. J.

Papini filmet írt

Sziénai Szent Katalin életéről. A téma hálás. Szent Katalin (1347—1380, 33 év, Krisztusi életkor) egymásután volt kontemplatív és aktív szent. A domonkosrendi apácázárda magányos csöndjéből egyszerre lépett ki a politikai élet zajos porondjára. Leveleket írt a pápához, Nápolyi Johannához és a magyar királynéhoz. Tártyalt városi oligarchákkal és condottierokkal s betöltött olyan szerepet is, amit ma „rendkívül meghatározott követ”-nek hívunk. Avignonból ő hozta Rómába XI. Gergely pápát s kivette részét a nyugati egyházszakadás gyötrelmes küzdelmeiből is. Olasz középkor, Siena, Firenze, Avignon, Róma, pápák, ellenpápák, királynők, sorsdöntő események s mindennek tetejébe Papini mágius megjelenítő fantáziája. A film jó lesz, sajnos, előre keveset tudhatunk meg belőle. Alberto Viivani, Papini életrajzíróinak egyike is csak szűkszavú interjút kapott a filmre vonatkozólag, melyről a Lettura januári füzetében számol be. Legérdekesebb a film szövegekönvívében az, hogy Papini semmi szabadságot nem enged a rendezőnek, hanem a legapróbb effektusokig és technikai fogásig mindent maga ír elő. Ugy gondoljuk, ezzel sikerült megelőznie azt a veszélyt, amit egy

avatatlan (az életszentség interpretálásában avatatlan) rendezőnek „a nagyobb filmszerűség szemponjából” történő közbelépése jelentene. Egyebekben álljanak itt az író szavai: „Bevallom, a Szent Katalin-film esetében szívesen tértem volna vissza a némafilmhez, mert minden hangosan kiejtett szó könnyen megzavarhatja a misztériumjátéknak azt az áhítatos légkörét, melyet e művem számára elképzeltem. Másrésztől azonban nehéz lesz lemondani az előszóról, mely nála egyedül képes világosan kifejezni az egész cselekmény megértéséhez is nélkülözhetetlen helyzeteket. A fészereplő mélységes szenvedélyének is szüksége lesz a hang, a szó kifejező erejére. Remélem azonban, hogy a dialógusokat sikerült redukálnom. Nagy gondot fogok fordítani a zenei aláfestésre. Legjobban szeretném, ha az újabban felfedezett középkori zenetörédek motívumait lehetne felhasználni, de ha nem, úgy ezt a feladatot valamely vallásos lelkületű zeneszerzőnkre fogom bízni: Pekosira vagy Pizzetti-re. Ami a film cselekményeit illeti, a legszigorúbban ragaszkodtam a történeti eseményekhez”.

Reméljük, ha a film elkészül, nálunk is bemutatják.

Megtalálták Botticelli sírját a firenzei Ognisanti templomban

A XV. század Olaszországa telve volt nagy és szép reneszánsz-lélekkel. A képzőművészetben egyre több tért foglalt el a természeti háttér, még a perspektíva törvényeinek ismerete nélkül ugyan, de a fák, hegyek, sziklák, patakok és házak egyre jobban megközelítik a valóság formáit s a reneszánsz lelkek gyönyörű elképzelései a primitív természetmegközelítésben csodálatosan szép műveket termeltek.

A legnagyobb művészi tehetség a XV. század második felében kétségtelenül Botticelli volt a tavaszi szépség, az ifjúság, a hitben való boldog elmerülés pazarcsetű mestere. Botticelli-nek az élete is szép, érdekes, gazdag, akár valamelyik kompozíciója.

Születési körülményeit homály fedi.

Egyesek szerint 1444-ben, mások szerint pedig 1445 vagy 1447-ben született. A műtővesség virágkorában nőtt fel, a főpapság, az olasz főnemesség, sőt még a tehetősebb polgári osztály is előszeretettel kereste és rendelte a művészi ötvösműveket és a kis Botticelli is beállt egyik híres műtővőshöz tanoncnak.

Tehetsége azonban szélesebb kereteket követelt, mint az ötvösség, szakított is ezzel a művészettel s az idősebbik Fra Filippo Lippi növendéke lett és csakhamar ő is úgy tűzárnyalta mesterét, mint egy évszázaddal előbb Giotto Cimabue-t. A század végén már igen nagy híre volt.

1481 tavaszán IV. Sixtus pápa Rómába hívta

Sebők Imre dr

Öt világrészen keresztül

utirajz

Erdősi Károly előszavával.

Ara 140 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségei, lüktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjúság számára írta Sebők Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjúság számára, amely mestert vezető segítségével ismeri meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felgötteknek is értékes szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható: Könyvostályunkban

Botticellit és a Sixtusi kápolna freskóinak festésével bízta meg.

A Mester le is utazott az örök városba és megfestette a pápák arcképeit, amelyek a Sixtusi kápolna ablakkezelében ma is láthatók. E mellett három gyönyörű freskót is festett, köztön Mózes történetének egyes jeleneteit örökítette meg, a harmadikon pedig Krisztus megkísértését. E művei mellett a remek festmények egész sorát alkotta és a Három Királyok imáadásában, gyönyörű Madonna-képein éppúgy érvényesült a reneszánsz lélek és gondolkodás, mint azokban a színes, bűbajos meseképekben, amelyekben mithológiai jeleneteket álmódott meg. E művei közül is messze kimagaslik a tavasz szépséges allegóriája: gyöngéd alakjainak, finom mozdulatainak egységes ritmusával, a színek tavasziasan halk, mégis, szinte felharsanó skálájával az egész XV. század legszebb kompozíciója.

Élete végéig Savonarola lelkes hívővé szegődött s képeiben a vallásos elem még mélyebb, bár egy kissé komorabbá vált.

Viharos időszakban halt meg, 1510 májusában, a franciák és az olasz Sforzák harcai közben s míg II. Gyula pápa békét és rendet teremtett Olaszországban, új művészek nevei elhomályosították a Botticelliét s közel két évszázad pergett le, míg a XVIII. században újra felfedezték s újból egy század múlva, a XIX. század derekán teljes mértékben igazolták is a műtörténészek Botticelli zsenialitásának nagyságát. Így nem is lehet azon csodálkozni, ha teljesen feledésbemerültek a nagy művész halálának körülményei és csak a legújabb kutatások derítették fényt Botticelli utolsó idejére.

Most azután azt a feltűnést keltő hírt közlik a nagy olasz lapok, hogy

Megtalálták Botticelli sírját

A firenzei Ognisanti templomban folyó ásatásoknál ugyanis egy sírt találtak és a régészek biztosra veszik, hogy Botticelli földi maradványai porladnak benne. Szinte csodálatos, hogy olyan nagy mester sírját teljesen elfelejtették. Egy olasz műtörténész, Calamadra kutatásainak köszönhető, hogy négyszázhuszonhat évvel Botticelli halála után, földi porait megtalálták.

Calamadra régi anyakönyvekben talált támpontot arra, hogy a nagy mester sírjának a firenzei Ognisanti templomban kell lennie. Ásatásokat kezdett és a Filippi-család sírholtjában megtalálták Botticelli koporsóját és földi maradványait is.

Botticelli sírját most méltó állapotba hozták s továbbra is ott marad az Ognisanti templomban, ahol Szent Agostonról festett, egyik legszebb képét is őrzik. (h. ö.)

Mit kell tudni a községi választásokról kapcsolatban

— Dr Pál Gábor közleménye —

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Amint ismeretes, a községi tanácsválasztásokat a belügyminisztérium március 25-iki határidővel kiírta. Miután a magyar községi lakosság szélesebb rétegét érinti a kérdés, nem lesz érdektelen, ha dr Pál Gábor orsz. képviselőnek a községi választásokkal kapcsolatos tudnivalókról szerkesztett közleményét ismertetjük. Ezekhez való szigorú ragaszkodással el lehet kerülni, hogy a választásokat formai okokból megsemmisítsék és a lakosság újabb izgalmával újabb választást irjanak ki és így tág tere nyíljon a már ismeretes falusi versengéseknek.

— **A községi tanácsba megválaszthatók mindazok,** — mondja Pál Gábor közleménye, akik a községben laknak, választói névjegyzékbe felvették, ha betöltötték 25-ik életévüket és trni-olvasni tudnak. Nem választhatók meg olyanok, akik a községgel, önmaguk, testvéreik, fiaik vagy szülők szerződéses viszonyban vannak. Nem tartoznak ezek közé a községi ingatlanok bérlői. Nem választhatók továbbá az állami, megyei és községi alkalmazottak, valamint azok, akik, vagy akiknek családtagjai vagy alkalmazottjai a községtől utalmérési jogot bérelnek. A jelölő listák a választásra kitűzött határnap előtti 8 hétköznappal teendők le a járásbírósnádnál. A letételt egy jelölt is eszközölheti, ha a többi jelöltnek aláírását jegyző, közjegyző, járásbíró vagy ügyvéd hitelesítette. Ha ez a hitelesítés nincs meg, úgy az összes jelölteknek együttesen kell megjeleníteniük a járásbírósnádnál. A jelölés két példányban nyújtandó be s a járásbírósnádnál átveteli elismervényt ad és abban igazolja, hogy a jelölés a törvény rendelkezéseinek megfelel. A benyújtott lista visszavonása vagy megváltoztatása csak az előbb felsorolt szabályok megtartása mellett lehetséges. Minden községben tíz községi tanácsos választandó. Jog szerint tagja a községi tanácsnak a román nemzeti egyházaknak valamelyik lelkésze és egy lényeges, vagy nyugdíjazott tanító a községből, a községben lakó legidősebb orvos vagy állatorvos, a helyi gazdasági bizottság tagja és a községben lakó erdőmérnök, vagy hatóságai erdőőr. A jogszertint tagoknak csak tandeszközi joguk van. A jelölő listához mértani jelt is lehet választani. Ha több lista van, a szavazólapok költségeit a község viseli. Ha azonban valamely listára még a leadott szavazatoknak tíz százaléka sem esett, akkor ezen lista jelöltjeit terheli az összes szavazólapok nyomtatási költségeinek felerésze, melyet a pénzügyigazgatóság hajt be egyetemleges kötelezettséggel. A megválasztott tanács alakuló üléséről indokolatlanul elmaradó tanácsos 1000—5000 leire bírságható. Aki az eskütelről két ízben indokolatlanul távol van, elveszti tandessóságát. Rokonok csak harmadfokon túl lehetnek a tanács tagjai. Ha közelebbi rokonok választottak meg, akkor az marad a községi tanács tagja, aki a többséget nyert listán szerepel, más esetben pedig az idősebb. A bírói és helyettes bírói a tanács választja, de csak a választott tagok közül. Alkalmazásban lévő pap vagy tanító nem lehet bíró vagy helyettese.

„Vallásszabadság” a szovjeteknél

„Tessék szétnézni nálunk, meglátja hogy itt teljes vallásszabadság van.” Sztalin kérkedett ezzel egy kanadai újságíró előtt, aki azt mondta, hogy Észak-Amerikában általában az a hit van elterjedve, hogy Szovjet-Oroszországban üldözik a vallást.

Szovjet-Oroszország belügyi népbiztosága most tette közzé az elmúlt esztendőben bezárt templomok statisztikáját. Eszerint ebben az időszakban 14.000 templomot, kápolnát és istent házút zártak be. Ugyanebben az esztendőben 3687 papot állítottak a büntetőtörvényszék elé és ítélték el különböző bünteték miatt. Huszonkilencet közülük halálra ítélték s ezt végre is hajtották.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés feljárásai helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldalon: Egész évre 600 forint, 6 hónapra 300 forint, 3 hónapra 150 forint, 1 hónapra 50 forint. Magyarországon: Egész évre 30 P. forint, 6 hónapra 15 P. forint, 3 hónapra 7 P. forint, 1 hónapra 2 P. forint. Egyre szám ára 30 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postaáraképzési csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 37.

Felülszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csújszerkesztő: **dr. Sulyok István**

Csúj, Piata Unirii 13.

Állásajánlatokat nem értenek meg és nem adunk vissza. Csaták választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Toábbra is nedves, hideg idő. Lényeges változás nem várható. Bucarestiben tegnap egész nap havazott. Ardealban a hőmérséklet kissé emelkedik.

Bucuresti. Saját tud. Basarabiában, Bucovina és Moldvában sibiriai tél van. Iasiban 36, Cernautiban 34 fok hideget mértek. Cernautiban több ember áldozatul esett a fagynak. Így egy Ivanciuc nevű munkanélkülit megfagyva találtak egy pincében, ahol éjszakára huzódott meg. Bucarestiben egyhéb, havas az idő.

MANILÁBA KÜLD RÁDIÓSZÓZATOT

A PAPA. Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa állapotában nem történt változás. A Szentatya vasárnap délelőtti fogadta Pacelli bíboros-államtitkárát és több más személyiséget, köztük a vatikáni rádióállomás igazgatóját. Az igazgató tájékoztatta a pápát azokról az előkészületekről, amelyeket a Szentatya legközelebbi rádiószózatának közvetítése céljából tesznek. Pius pápa ebben a rádiószózatban apostoli illdást adja a manilai eucharisztikus kongresszus működésére. Már javában folynak a rádiókísérletek, hogy lehetővé tegyék a pápa szózatának Manilába való közvetítését.

Február második felében tartja gazdasági tanácskozását a kisantant. Bucuresti. Saját tud. A kisantant gazdasági tanácsának technikai kiküldöttjei február 8-án gyűlnek össze. A tanácskozásról szóló jelentést előterjesztik a kisantant gazdasági tanácsának, amely február második felében ül össze.

Samsonovici tábornok, volt nagyvezérkari főnök, különleges megbízatást kapott. Bucuresti. Saját tud. A király két nagyjelentőségű kinevezési dekretumot írt alá. Az egyik Samsonovici tábornok, a nagyvezérkar eddigi főnökét február elsejével kezdődőleg megbízta a legfőbb honvédelmi tanács, a hadügyminisztérium, a hadfelszerelési minisztérium, továbbá a légügyi és tengerészeti minisztérium működésének összehangolásával. — A másik dekretum a nagyvezérkar éléről távozó Samsonovici tábornok helyébe Sichiitu Joan tábornok, hadsergélyfelügyelőt nevezte ki, aki eddig a helysergélyfelügyelő volt. Katonai körök nagy elégtétellel fogadják Sichiitu kinevezését. Gornjmegevi születésű, első katonai tanulmányait Craiovában végezte s azután végezte a charltenburgi tüzérségi iskolát. A háborúban a vezérkarnál teljesített szolgálatot.

Háromszázezer lej iskolaépítésre. Satu Mare. Saját tud. A satumarei tanügyi hatóságok értesítést kaptak hogy a közoktatásügyi minisztérium kétszáz ezer lejt utalt ki megyei iskolák építésére, a kereskedelmi miniszter ugyanerre a célra százezer lejt adott.

Olaszországból Egyiptom felé indult a Lindbergh házaspár. Romából jelentik: Kedden az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Lindbergh ezredes, aki feleségével repülőgépen Egyiptomba indult, eltűnt. Attól tartottak, hogy a házaspár az Alpeken át repülve, szerencsétlenség érte. Kedd délután kiderült, hogy Lindbergh ezredes még hétfőn délután simán leszállt a pizai repülőtéren és feleségével együtt egy szállodába költözött. Pizában annyira titkolták a Lindbergh házaspár érkezését, hogy a repülőter parancsnoksága a repülőgépet, egyik használaton kívüli hangárba helyezte el. Kedden délelőtt Lindbergh és felesége megérkezett a Littoria repülőterre, ahol a repülőter parancsnoksága szíves fogadtatásban részesítette. Lindbergh fogadta a légi csapatok egyik diszszakadának tisztelgését és maga is tisztelgve haladt el a diszszakad sorfala előtt. Az ezredes ezután feleségével együtt Róma egyik legnagyobb szállodájában bérelt lakásba ment. A házaspár szerdán folytatja repülőútját Egyiptom felé.

Alszerpap-szentelések. Timișoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök vasárnap a következő hat ötödéves teológust alszerpappá szentelte: Balog István (illetőségi helye Bacova), Kandler Ede (Caransebes), Lissi Antal (Valiug), Niedermayer Viktor (Bocsa), Petta Ferenc (Bacova) és Schäffer József (Timișoara).

Százezer iparos nem folytathatja a mesteriségét. Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, az új munkügyi törvény értelmében minden iparos és munkás köteles munkakönyvét becserelelni. A minisztérium több ízben adott halasztást a munkakönyvek becserelésére és az utolsó határidő január 31-ike volt. A „Capitala” értesülése szerint a határidő lejártá után, mintegy száz-ezerre tehető azoknak az iparosoknak a száma, akik mindeközéig nem tudták becserelelni munkakönyveiket. Ezek az iparosok a munkügyi törvény értelmében mátol kezdve nem folytathatják mesteriségüket. A munkügyi minisztérium már utasítást is adott a Munkakamaráknak, amelyben elrendeli, hogy tartsanak razzákat minden városban és azoknál az iparosoknál, kik nem adták be a kérvényüket, vagy munkakönyveiket becserelés végett, vegyének fel jegyzőkönyvet és haladéktalanul indítsanak ellenük eljárást. Tegnap a különböző munkás- és iparos szervezetek egy küldöttsége jelent meg a munkügyi minisztériumban és emlékiratot terjesztettek elő, amelyben azt kérik, hogy adjanak újabb haladéktól a munkakönyvek becserelésére. Valószínű, hogy a minisztérium nem zárkozik el a kérés elől és a munkakönyvek becserelésének határidejét február hó végéig meghosszabbítják. Az erre vonatkozó miniszteri rendelkezést Oradeán is többszáz iparos és munkás várja.

NYIRŐ JÓZSEFET A KISFALUDY TÁRSASÁG TAGJÁVÁ VÁLASZTOTTÁK. Budapestről jelentik: A Kisfaludy Társaság kedden délután Voinich Géza elnökletével tagválasztó ülést tartott és három költői helyet határozott meg betöltendőnek. A három helyre négy ajánlás érkezett: Kállay Miklóst, Nyirő Józsefet, Szabó Lőrincet és Wictorisz Józsefet ajánlották tagokul. A titkos szavazás során Nyirő József huszonkét, Wictorisz József tizennyolc, Szabó Lőrinc tizenhat, Kállay Miklós pedig tizenöt szavazatot kapott. Ilyenformán mindegyik jelölt megkapta az általános többséget, mivel azonban csak három hely volt, a három legtöbb szavazatot kapott jelöltet jelentette ki megválasztottnak a tagválasztó ülés. A Kisfaludy Társaság ezután úgy döntött, hogy a Tudományos Akadémia által felajánlott ezerpengő jutalommal Herczeg Ferenc „Pro libertate” című Rákóczi-regényét tünteti ki.

Gyaloglás közben összeesett és meghalt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Gál János ciucánghorgei illetőségű gazdálkodó a negyven kilométerre levő Cárta községből gyalog indult hazafelé. Leliceni és Misentea községek között, a 440-es kilométer körül összeesett és meghalt. Szívizélhűdés végzett a farszto gyalogástól elgyötört székellyel.

Kiraboltak egy kereskedőt. Satu-Mare. Saját tud. Andoid községben Sep Benő kereskedőhöz tegnap este beállított két rongyos külsejű ember és éjszakai nyugvóhelyért könyörögtek. Sep megszánta a vándorokat és az istállóban, a szánon ágyat vettetett nekik. Reggel megdöbbenve vette észre hogy üzlete fel van törve és kirabolták. Tízezer lei készpénzt és ugyanannyi értékű árut vittek el a tettesek. A csendőrség a betörőket az éjszakai szálláskérők személyében letartóztatta. Kiderült, hogy Maruska Péter és Teth Ferenc fegyverrel egyének voltak a hátlan venőzések.

Elfoglalták a vakmerő rablótámadás tettesét. Oradea. Saját tud. Vasárnap éjszaka vakmerő rablótámadás történt a Nicolae Jorga utcában. Karsai Mihály építőmester hazafelé tartott, amikor az egyik kapumélyvedésből észrevétlenül marconakülső fiatalember ugrott elébe és szó nélkül öklével hatalmas csapást mért Karsai fejére. Az ütéstől az építész megtántorodott és elvesztette eszméletét. A támadó erre kikutatta Karsai zsebeit s magához vette a nadrágzsebében levő pénzt kétszáz lejt s egy aranyláncot. Karsai jelentette az esetet a rendőrségen s a megadott szemlévelírás alapján a detektíveknek sikerült rövid idő alatt elfogni a tettest Simegt Zoltán munkanélküli fiatalember személyében.

Gyujtogatott a hamu alatt lappangó parázs. Mercurea Ciuc. Saját tud. Kelemen Bálint ciceui gazdálkodó háza egyik éjjeli kigyulladt és leégett. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gondatlanság okozta: Kelemennek az unokája hamut öntött a ház oldalához és a lappangó parázs gyujtotta lángra a lakóházat. A kár megközelíti a százezer lejt.

Kávéházakban, vendéglőkben kéri mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Szentbeszéd az ujságiróról

Budapestről írják: Sajtómise volt a minap az Egyetemi-templomban Szalézi Szent Ferencnek, a katolikus ujságírók védőszentjének tiszteletére. A szentbeszédben Kovács Sándor püspöki tanácsos a sajtó jelentőségét méltatta.

— Az ujságíró, — mondotta — a mult század végéről itt felejtett ferde felfogás nem egyszer még ma sem látja rendes embernek. Mert hogyan lehetne rendes ember az, aki akkor tér nyugovóra, amikor más már munkára indul és aki ellentétben a szokástól, mely azt tartja, hogy ollóval kell vágni és tollal trni, fordítva cselekszi: ollóval ír és tollal vág.

— Ezek elfelejtik, hogy ez az ujságíró-típus már kivesszett s elfelejtik azt is, hogy a toll mai munkái emberfeletti munkát végeznek s nagy benső tudást vívnak azért, hogy a tiszta lelkiismeret megközelíthetlenségével és az anyagi szempontok semmibe vételével bátorságával álljanak ki a gátra. Gyakori jelenség, hogy ezt a hivatást leki-csinylés, lesajnálás, méltánytalanság éri.

— A toll fegyverforgatói, ha fiatal korukban nem értettek a köpönyegforgatáshoz is, számot vehetnek az öregkor néskölözéseivel, pedig tollal küzdeni az eszményekért apostoli hivatás.

— Az első könyvomatost maga a jó Isten sugalmazta: Mózesnek Isten diktálta kőbefaragásra a tízparancsolatot. Krisztus riporterei az evangelisták voltak, akik följegyezték szelíd ajkának gyönyörű ígét, hogy azok tüze mellett 2000 év távlatában is melegedni tudjanak a jóakarató emberek. Az első nyílt leveleket az apostolok írták, akik így izentek a maguk híveinek szerte a világon. Nagy küldetése van tehát az ujságíró-tollnak s a közösség roppant érdeke fűződik ahhoz, hogy ennek a tollnak sohase legyen árfolyama, csak értéke, még pedig megfizethetetlen értéke. A penna tisztessége közös emberi kincs lehet, a toll lelkiismeretlenség ember veszedelem.

Zürichi zárlat. Párizs 20.37 háromnegyed, London 21.41 háromnegyed, Newyork 437, Brüsszel 73.70, Milánó 23, Amszterdam 239.25, Berlin 175.75, Bécs — schilling 78.20, Prága 15.26, Varsó 82.50, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Tizenkétévi kényszermunkára ítélte az esküdtszék a testvérgyilkost. Targu-Mures. Saját tud. Husz év után, most hirdették újra ítéletet az itteni esküdtszék. A vádlott Lette György volt, akit testvérgyilkosság vádjával terhelten állítottak az esküdtszék elé. Lette György, aki jelenleg katona, a mult év június 21-én Petelea muresmegyei községben meggyilkolta testvérbátyját, hogy annak vagyonát örökölje. A meggyilkolt Lette Johann ugyanis nyolc évet Amerikában töltött, mialatt szorgalmas munkával tekintélyesebb összeget gyűjtött s ezt a pénzt akarta örökölni a gyilkos testvér. Az esküdtek, akik tulnyomó részben földművelőkből kerültek ki, a feltett kérdésekre igennel szavaztak. Az esküdtszék tizenkétévi kényszermunkára ítélte Lette Györgyöt.

Rablótámadás az országuton. Satu-Mare. Saját tud. Saját tud. Jakabffy Miklós andrei kereskedő a zalaui országuton lovasszánon hazafelé tartott, amikor az út szélén gyanus alakokra lett figyelmes. Rosszat sejtett, ezért előkapta revolverét s a fegyvert készenlétben tartva, a lovak közé vágott. Gyanuja nem volt alaptalan, mert ha marcona külsejű alak ugrott a szán elé, a lovat lefogták s „pénzt vagy életet” felkiáltással Jakabffy Miklóst ütlegetni kezdték. A kereskedő erre több lövést adott le. A rablók, nem számítva, ilyen erélyes ellenállásra, elmenekültek. A csendőrség egyébként rövidesen letartóztatta az utonállókat.

Gyermeke halálos balesetért elítélték az édesanyját. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Mult év májusában Bartis Istvánné (Borbéné) remetei lakos négyéves Gyula nevű fiacskáját magára hagyta az udvaron. A gyermek a kut körül játszadozott, majd felmászott a kut kávjára, ahonnan beleesett a kutba. Holtan huzták ki. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével egy hónapi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte az édesanyját, gondatlanságból okozott emberölés miatt. A büntetés végrehajtását felfüggesztették.

*** Női betegségek gyógyításánál a természetes "Ferenc József" keserűvizet gyakran alkalmaznak, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemtelenség nélkül bekövetkezik. Az orvosok ajánlják.**

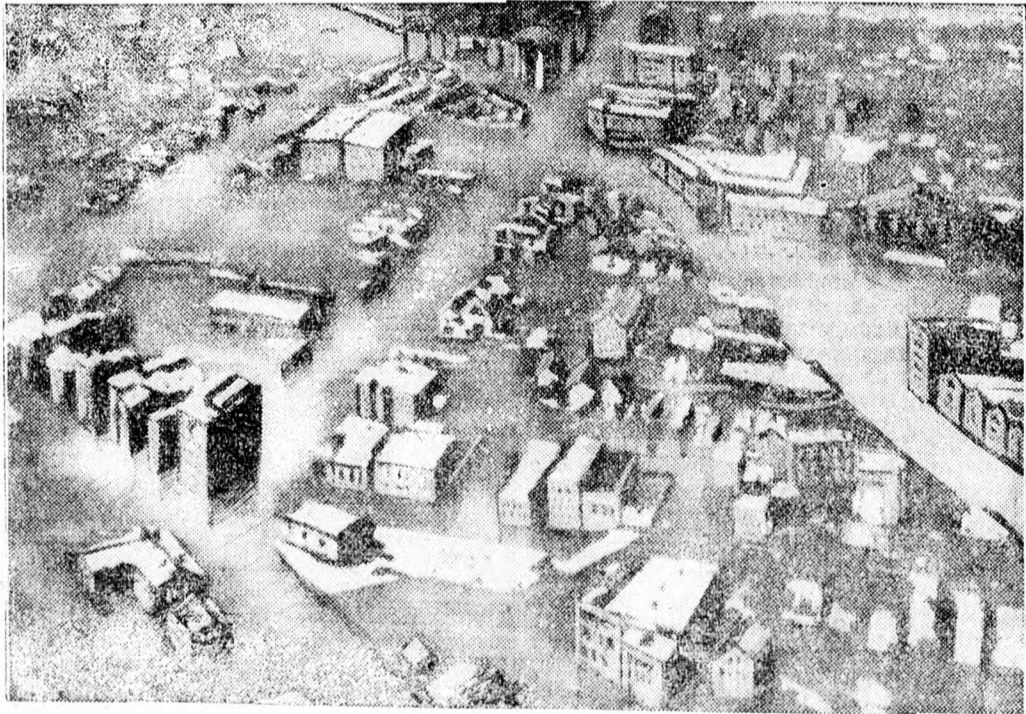
Kétmillió kölcsönt kapott Sighet városa. Saját tud. Dr. Filipciuc Sándor sighetli polgármester néhány nap előtt Bucurestibe utazott és a fővárosból telefonon értesítette Sighet városát, hogy sikerült a városi villamosmű részére kétmillió kölcsönt szereznie, amit a postatakarékpénztár központja folyósít előnyös feltételek mellett. A kölcsönből a városi villamosművek a nappali áramot szolgáltató áramfejlesztő dinamó árát és felszerelési költségét egyenlíti ki, amivel így a részletfizetéssel járó többlet kiadásokat megtakarítja a város.

ELNYELT A FÖLD EGY HATVAN HOLD KITERJEDÉSŰ DOMBOT. Bucuresti. Saját tud. Gorj- és Valcea megye határában. Dibulst község mellett hétfőn este elsüllyedt egy egész, kb. 50—60 hold kiterjedésű domb. A süllyedés, amely félelmetes dübörgés kíséretében történt, mintegy húsz méter mélységű. A közelben lévő házak összeomlottak. A hatóság kilakoltatta a lakosságot a veszélyeztetett területről, mert újabb földcsuszamlásoktól tartanak.

Nem vette át a CFR a Mera társaságpekoskát. Satu-Mare. Saját tud. A CFR vezérigazgatósága értesítette a Mera satumarei üzletvezetőségét, hogy a társaságpekoski járatok átvételét bizonytalan időre elhalasztotta. Mint ismeretes, a vasút február elsejére tervezte a koncesszió és a felszerelések átvételét.

LESZÁLLITJA A C. F. R. AZ AUTOBUSZOK VITELDÍJSZABÁSÁT. Arad. Saját tud. A CFR vezérigazgatósága, mint ismeretes, még az elmúlt év őszen koncessziót nyert a városközi autóbusszjáratra s ezzel egyidejűen a magánautóbusszjáratok közlekedési joga megszűnt. Az autóbusszjárat azonban a legkevésbé sem vált be a CFR-nek, ugyanis a felemelt viteldíjak mellett az utasok száma annyira megcsökkent, hogy a gépkocsik nap-nap mellett üresen futottak. A vasút vezérigazgatósága most az autóbusszjáratok ügyében döntő lépésre határozta el magát. Február 5-től kezdődően leszállította a jegyek árát éspedig átlag 30—35 százalékkal, így például Arad—Oradea között a jelzett időpontban 145 lei lesz az utazás, míg Arad—Timisoara között az eddigi 89 lei helyett mindössze 65 lei. A jegyárak leszállításával párhuzamban a csomagszállítás díja is csökkent, mindez azonban egyelőre csak május 1-ig tart s amennyiben az utasok száma nem fokozódna az olcsóbb utazási lehetőség mellett úgy a CFR vagy a régi díjakat lépteti életbe, vagy ritkábbá teszi az autóbusszjáratok közlekedését.

Üsseült Sigheten is az esküdtszék. Saját tud. Dr. Vasváry Sándor elnöke alatt összeült Sigheten az esküdtszék, amelynek bírái: Botos és Vreto törvényszéki bírók, míg a tanács tagok sorában magyar részről Béres József gyógyszerész és Kisgyörgy János nyugalmazott főgimnáziumi tanár szerepel. Az esküdtszéki tárgyalások február 11-ig tartanak és négy gyilkossági és 8 sajtópert tárgyalnak le. Az esküdtszéki tárgyalások elő érthető érdeklődéssel tekint Sighet város közönsége.

Louisville víz alatt.

Az amerikai árvíz méreteit megdöbbentően szemlélíti fenti képünk, amely az Ohio mellett levő Louisville víz alá került negyedéről készült, repülőgépről. Louisvillének dohánygyára, húskonzerv, cement és feldolgozó gyarai híresek

Huszonöt éves a cártai Olvasókör. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Huszonöt éves fennállását ünnepli ebben a hónapban a cártai Olvasókör. Az Olvasókör tagjai és a község lakossága, Mihály István vendéglőjében szombaton tartandó közös vacsora keretében ünneplik meg a negyedszázados fordulót.

SZÁZEZER NARANCST DOBTAK A FEKETE TENGERTEN. Bucuresti. Saját tud. A constantai kikötő előtt 100.000 narancsot bedobtak a tengerbe, mert a szállítás kissé megviselte őket s miután csak marmelád gyártására lettek volna eladhatók, a behozó nem tartotta érdemesnek kifizetni a magas ványt.

Lemondott a sighetli munkakamara elnöke. Saját tud. A sighetli munkakamara legutóbbi gyűlésén Szabó János sighetli munkakamarai elnök felolvasta lemondó levelének másolatát, amit a munkakamara cluji központjához intézett. Szombaton délelőtt a sighetli megyefőnökséghez érkezett jelentés értelmében a cluji központ elfogadta Szabó János lemondását, egyben pedig feloszlatta a sighetli munkakamarai vezetőséget. Új vezetőséget fog választani a munkakamara, aminek ügyében dr. Chirila munkügyi inspektor Sighetre jön és kikéri dr. Mihályi Péter megyefőnök véleményét.

KÉRELEM. Racosul de jos-i Jézus Szive temploma befejezése érdekében fordulunk ismételten a jó lelkekhez, hogy legyenek segítségünkre szerény adományaikkal. Ha Istennek adunk, önmagunknak adunk! Az Ur Isten fizesse meg hegyes adományait. Szíves adományokat a Rupea lelkészi hivatalhoz kérem. Plébániahivatal.

Lelkiismeretfurdalásai miatt hegyekbe menekültek a tolvajok. Deva. Saját tud. A hateg központtal rendelkező Retezatul gőzfűrés r. t., az egyik hatalmas gyárkéményét az egyik timischarai cégnek adta el Grossmann közvetítőt útján. Grossmann azonnal összeköttetésbe lépett Mihály Jakab devai mechanikussal a felszerelés elszállítására vonatkozólag. Mihály Jakab 1935 október 12-én meg is jelent Ostro községben, ahol a hatalmas 25 méter hosszú és mintegy 80 centiméter átmérőjű nagy gyárkémény volt s lezserelte s a tartó gyűrűket, amelyek gömbölyű vasból készült lánccal állanak, egy csomagba összecsomagolta, úgy hogy csak vonatra kellett volna tenni. Amikor azonban bevagonizásra került volna a sor, a mintegy 450 kiló vasnak nyoma veszett. A csendőrség két hétig nyomozott az ügyben és sikerült a tetteseket megállapítania, akik árkokban s más mocsaras helyre rejtették. A csendőrségnek gyanússá vált, hogy néhány ember egyáltalán nem található a községben. A tolvajok ugyanis a lelkiismeretfurdalások miatt a hegyekbe menekültek s azt várták, hogy a nyomozás holtpontra jusson s azután jöhessenek haza. A csendőrség éppen erre várt s ahogy hazajöttek, letartóztatta Dan Lucaiut, Mihotot Jont és Buzán Jont, akik hosszas vallatás után be is ismerték, hogy ők lopták el az éjjel a vasat s rejtették el az árkokba és mocsarakba s azokat nemsokára vissza is szolgáltatták. Ügyükben a devai törvényszék Chiricatanácsa ma döntött s a három tolvajt egyenként 2000 lei pénzbüntetésre ítélte, amiben az elítéltek megnyugodtak.

Kávéházakban, vendéglőkben kére mindenütt a "MAGYAR LAPOK"-at.

ROVID HIREK

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Dr. Imre Zoltán orvos sikerrel tette le a vizsgát. Ennek alapján dr. Soiu Ioan Hondel, hunedoarai községbe helyezett orvos helyébe Siculeni székhellyel, körorvosnak nevezték ki. — Vasárnapra volt kitűzve az Ügyvédi Kamara részéről az a rendkívüli közgyűlés, melyen az Országos Ügyvédszövetségnek a román eiem túlsúlya biztosítása tekintetében célravezető eszközökről kellett volna határozatot hozni. A közgyűlésen a tagok nem jelentek meg határozatképes számban és így azt jövő vasárnapra, 7-ikére napolták el. — Bodor Mihály (tankó) 65 éves lunca de susi csángógazda családjától különválva élt egy erdei házikóban. Tíz hónappal ezelőtt eladta életfogytiglani haszonélvezetét és jelentékenyebb pénzüsszeget kapott. Attól a naptól kezdve nem mutatkozott. Kiháza be volt zárva. Különélő felesége és György nevű fia azt híresztelték a faluban, hogy az öreg Bodor a kapott pénzzel Bucurestiben szolgáló leányaihoz utazott. A falu azonban nem tért ily könnyen napirendre. Suttogni kezdett, hogy Bodort ellettek láb alól. A csendőrség végre is feltörte a bezárt kis erdei házat és annak pin-céjében megtalálta Bodor rettenetesen megcsontított, már oszlásnak indult holttestét. Bodor feleségét és fiát letartóztatták és az ügyészségnek adták át, miután beismerték, hogy ők ölték meg pénzért a férjet, illetve édesapát. — A Vörös Kereszt helyi tagozata ingyenes orvosi rendelőt tart fenn a megyeháza épületében. Minden arra rászoruló lelkiismeretesen, teljesen díjtalanul vizsgálják meg és gyógyszerrel is ellátnak. — Egy nap két öngyilkossági esetet jelenttek az ügyészségnek. Köllő Mátyás 26 éves ciumani lakos felakasztotta magát. Mire tették észrevették, halott volt. Ugyancsak kötéllel vetett véget életének Gábor Gergely tomești gazda is. Mindkét esetben, tettüknek oka ismeretlen. — Frosinaru Ioan bicazi 67 éves gazdát magános lakásában egyik reggel halva találták. A holttesten sérülés nem volt megállapítható. Az ügyészség elrendelte felboncolását a halál okának megállapítása céljából. — Augustin Crăciun ghimeși, rachitisi erdőrészen fadöntéssel foglalkozott. Egy lezuhanó fa agyonütötte. — Salamon Gyula ciucsángheorghii lakos disznóját Virág Károly, Fodor János, Fodor István és Crăciun Gyula odaváló lakosok lelőtték és elfogyasztották. Eljárás indult ellenük. — A negyvenkilencedik évfolyamban járó „Csiki Lapok"-at, ötödik számától kezdődően, a cenzura csak „Ciuci Lapok" címmel engedni megjelenni.

BEKULDOTT HIREK

A hagyományos Magyar Bál nagy siker mellett zajlott le Dicsősanmartinban. A hangulatos és vidám mulatságra a „Carpati" összes termet megtöltötte a közönség és egészen a reggeli órákig tartott a tánc. A megye minden részéből összesereglett nagyszámú közönség sorában ott láttuk díszes magyar ruhában gróf Beldi Gergelyné, Peéry Gézanét, a Magyar Párt megyei tagozata elnökének feleségét, dr. Szántó Pálnét, dr. Barabás Bélánét és sokakat. A reggelig tartó kedves mulatság gondos, körültekintő rendezéséért a köszönet elsősorban Peéry Géza magyarpáti elnököt illeti, de elismerés jár mindazoknak, akik a bál sikere érdekében közreműködtek.

SZÉP SIKERREL ZAJLOTT LE A BUCURESTI MAGYAR DIÁKOK BÁLJA. Bucuresti. Saját tud. Hétfőn este a bucuresti Liedertafel termében szép sikerrel zajlott le a magyar diákok bálja. Jelen volt Galánti Nagy László követségi tanácsos, a magyar követség ügyvivője, Incédy-Joksmán Odón, a Magyar Párt alelnöke, a diáksegélyző akció elnöke, Willer József képviselő s a bucuresti magyar társaság színe-java. A bál 12 pár ünnepélyes bevonulással és csárdás táncával nyílt meg s tökéletes rendezésben, emelkedett hangulatban folyt reggelig.

Jelmezes bál. A cluji Kolping Legényegylet Str. Baron L. Pop 3. sz. helyiségében 1937. február hó 6-án, szombaton este 10 órai kezdettel megrendezi szokásos jelmezes táncestélyét. Tekintettel arra, hogy a bál zártkörű, a rendezőség kéri mindazokat, akik meghívót tévedésből nem kaptak volna, hogy azt a legényegylet helyiségében (Str. Baron L. Pop 3.) a nap bármely szakában átvehetik. A két legszebb női jelmezt viselő, valamint a legötletesebb férfi és a legszűnyább férfi jelmezt viselő értékes díjazásban részesül. Jelmez nem kötelező. A jelmezesekek a tanácssteremben gyülekeznek. Innen lesz az ünnepélyes bevonulás a gyönyörűen kidíszített táncterembe, ahol változatos, színes hangulatvilágítás és kitűnő zene várja a táncolókat. Tagjainkat és vendégeinket szeretettel várjuk.

AZ 1937 ÉVI LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

kezdeté február 28-án

**6 %-os utazási kedvezmény
a németországi utvonalakon.**

Leipziger Messamt / Leipzig / Deutschland

Bármilyen felvilágosítást nyújtanak

a tiszteletbeli képviselők:

EUGEN v. ANGERBAUER, Timişoara, I.

Str. Gen. Praporgescu

és LUDWIG SCHUSTER konzul, Oradea.

Str. Nic. Jorga 1.

Súlyos villamosszerencsétlenség Oradeán

Oradea. Saját tud. Szerda délelőtt 12 óra körül ismét súlyos villamos szerencsétlenség történt az Apolló-palota előtt, ugyanazon a helyen, ahol alig másfél évvel ezelőtt a város egyik közismert és köztisztelőbb álló vezető tagja félkarját veszítette. A 10. számú villamos kocsi, amely maga után vontatta a 27. számú sérült villamoskocsit, az Apolló-palota előtti megállónál lassított, amikor Klein Dezső kereskedő, nem várva be a villamos megállását, leugrott a mozgó villamosról. A járda szélén azonban megcsuszott és hanyatvágódott. A 27. számú villamos elkapta Klein Dezső ballábát, magávalhúzva egészen a megállóig. Szerencsére a kereknek nem kapták el Klein Dezső lábát, mert az utóbbi szerencsétlenség óta a városi villamos vasút társaság igazgatósága a kocsik kerekeit kőre erős védőburkolatot alkalmaztak, ami a jelen esetben kitűnően bevált.

Pillanatok alatt hatalmas embergyűrű vette körül a szerencsétlenség színhelyét. Erdélyi Sándor temetkezési vállalkozó tetőtől alig néz a szerencsétlen ember segítségére, felismerve a

helyzetet, szemben levő üzletéből fűrészt hozott ki és hozzáfogott a kereket védő lécek szétfűrészeléséhez. Negyedórai erős munka után sikerült a léceket szétfűrészelni a csavarkulccsal lezárolni. Erre megérkeztek a mentők is és Klein Dezső kivánságára, aki egész idő alatt egy pillanatra sem vesztette el eszméletét, a zsidó kórházba vitték. Munkatársunknak sikerült annyit megtudnia Klein Dezsőtől, hogy valóban a még mozgó villamosról ugrott le, de nem vette észre, hogy a kocsi után még egy másik villamoskocsi is van köze. A villamos kocsit vezetője arra is várkozott, hogy nem látta a szerencsétlenséget. A másik kocsit mivel elromlott, a remizbe akarták bevontatni.

Klein Dezső állapota iránt főbbeször is érdekelték, de lapunk zártáig még nem állapították meg az orvosok, hogy milyen fokú törést és zúzódásokat szenvedett. A Röntgen vizsgálat এখন most feleik. A rendőrség bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség. (V. Gy.)

Beszélgetés Goga Octaviánnal, a pártvezérrel, az egyetemi tanárral és a költővel

Megjegyzés Bethlen István gróf cikkére

Târgu-Mures. Saját tud. A Magyar Lapok munkatársának alkalma volt Goga Octavian-nal röviden beszélgetni, aki szombat este 6 órától vasárnap délig Târgu-Muresen tartózkodott. A Nemzeti Keresztény Párt vezére dr. Bacin Aurél kamarai képviselő leányának esküvőjére jött Târgu-Muresre. Mindenekelőtt a kisebbségi helyzet több nehézségeire utalva kezdett tudósítónk beszélgetést, mire Goga nyomban kijelentette: ne higgyük, hogy a mai nehéz életkörülmények csak különleges kisebbségi, vagy magyar szerencsétlenségek folyományai. Ezek az általános háboru utáni rendellenes gazdasági helyzet következményei, amelyen csak megbékélő szándékkal és eslekedetekkel lehet segíteni.

— Mi románok — mondotta a pártvezér — békét akarunk a kisebbségekkel és békét Magyarországgal is. De lássák be önök itt és a határokon túl is, hogy a gróf Bethlen István karácsonyi cikke, amely a „Pesti Napló”-ban jelent meg, nem elég konkrét és főként a cikk lelki háttere nem volt elég békés, mert kihangsúlyozta, hogy a Népszövetséghez megy. Nem a Népszövetséghez, hanem hozzánk kell fordulnia, aki hozzánk akar közeledni. A közeledés történjék az országban élő magyarok, tehát az önök soraiból, vagy a határokon túlról, az csak a revízió kérdésének teljes kikapcsolásával, félretételével történhetik. Mi románok csak akkor tárgyalhatunk! Aki a közeledést és a megbékülést a revízió kérdésének az előtérbe állításával képzelel el, az vagy romantikus, vagy háborút akar. Mi románok, még egyszer hangsúlyozom, békét akarunk.

— Nem akarok — folytatta tovább — sokat beszélni, a már többször általam is kifejtett Szvatopluk-ideáról, a szláv kérdésről, de legutóbb a szerbek és bulgárok között megkötött, úgynevezett örök béke is egyik részlete

a bekerítő szláv mozdulatnak. Egyik láncszeme annak a nagyszláv hálózatszövetségnek, mely miatt olyan fejlődés állhat elő, hogy románok és magyarok egyaránt a szlávok gyűrűjében fogunk elszigetelődni. Mi románok ezért is békét akarunk.

— Az azonban, a közel jövőben a legeladottabb faluban is meg fog történni, hogy két szociálpolitikai religio, két tábor lesz: jobb és baloldal. En minden erőmmel azon leszek, hogy a baloldali felfogást kiirtsam ebben az országban.

Munkatársunk a kormány helyzetéről tett kérdést.

— A kormány helyzete nehéz, nem is tartja magát sokáig. Kormányhatalomra törekvők vannak többen, de komolyan csak két párt jöhet számításba az én pártom, azaz a nemzeti alapon álló román tömegek és esetleg a nemzeti parasztpárt. Majd meglátjuk!

Ezután Gogának, mint egyetemi tanárnak a legközelebbi előadása került szóba. Ezt a felvilágosítást kaptuk:

— Előadásaimat február második felében kezdem meg, a nemzeti specifikum meghatározásáról.

Munkatársunk még megkérdezte, vajjon dolgozik-e a költő Goga, vagy csak a politikus fejt ki aktivitást? A felelet ez volt:

— Sajnos, a muzsa alszik. Az utóbbi időben nagyon lefoglalt a politika. Jelenleg fordításon sem dolgozom, bár az Ember tragédiáján kívül még sok mindennek a lefordítását vettem tervbe, amelyekkel meg akarom ismeretlni a román irodalmi világot.

Az érdekes, bár rövid beszélgetés ezzel véget ért. A megye különböző részeiből egymásután érkeztek gépkoosikon a párthívek és vezető emberek, kik tömegesen tódultak országos főnökük köré. T. Gy.

KÖZGAZDASÁG

A búzakereskedés hivatalos árát nem változtatta meg az ellenőrző bizottság

Bucurestiből jelentik: A központi gabona-értékesítő bizottság legutóbbi ülésén a gabonakereskedés hivatalos árát nem változtatta meg. Külföldön az árak csökkenő irányzatot mutatnak és ezért felmerült a kérdés, hogy a búzakereskedés hivatalos árát vajjon nem kellene megváltoztatni. A bizottság elhatározta, hogy újabb intézkedésig fentartja a 170 shillinges exportárat. Ennek megfelelően ezen az áron néhány kivételt kérelmet engedélyeztek is az ülésen, összesen 1600 vagon mennyiségben. Ebből a tételen, 1500 vagonot Görögországba szállítanak 100 vagon pedig angol piacra megy. Engedélyezte a bizottság 40 vagon lisztnek Egyiptomba való szállítását is.

Mi a ság a piacon?

A kötött-szövött áru piac eseménytelen, üzletkötések szünetelnek. Az árak változatlanok, kivéve a gyapot-harisnya árát, ami 5 százalékos emelkedés mutatkozik. A szövőipar szintén lanyha. A nagykereskedők most fedezik tavaszi szükségletüket. Külföldről érkezett hírek szerint az árak minden vonalon emelkedő irányzatot mutatnak Franciaországban a szeptemár től mint 30 százalékos emelkedést mutat. Beföldön az árak minden vonatkozásban változatlanok, kereslet nincs. A bórpiac hasonlóképpen eseménytelen, az árak változatlanok.

A nemzetközi fémáru piacon az utóbbi hetekben érezhető módon megcsappant a forgalom és az árak estek. Hivatalos kimutatás szerint az Egyesült Államok területén 1936-ban 732.000 tonna réz termelt az előző évben termelt 503.400 tonnával szemben. A további országok termelése viszont valamelyes csökkenést mutat, 1.027.120 tonna helyett 936.000 tonna. A fogyasztás az Egyesült Államokban 522.500 tonnáról 763.000 tonnára emelkedett, a többi országokban 60.000 tonnával csökkent.

A közgazdaság apró hírei

A kormány a hitelélet újjászervezésének előkészítésére tanulmányi bizottságot alakított és ez a bizottság most elkészítette a kényszerbehajtási törvény módosításának tervezetét. A hitelélet helyreállítása szempontjából ugyanis szükséges a törvényes eljárás megkönnyítése a behajtás meggyorsítása és ezeknek az elgondolásoknak alapján készült el a módosító indítvány is. A tervezet szerint lehetővé válik a követelések behajtása körül való évekig tartó huzavona, a kisebb vétrehajásokat pedig elvonja a törvényszék hatásköréből. A módosító javaslat valószínűleg rövidesen a minisztertanács elé kerül.

A Nemzeti Bank vezetősége elhatározta, hogy ebben az esztendőben 270 lei osztalékot, vagyis 30 lelet többet fizet, mint az utóbbi két évben.

A fővárosi lapok hírt adtak arról, hogy tárgyalások folynak a bihori bauxit bányák eladás ügyében. Későbbi híradás szerint a megállapodás már létre is jött és a vásárló külföldi érdekcsoport az okirályaságban hatalmas alumínium üzemet létesítene. A hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak, mert a tárgyalások még több irányban folyamatban vannak.

A gabonapiac lanyha, csak nagyon csekély számú üzletkötés történt. Külföldi piacokon az árak visszaesésben vannak, ennek ellenére bel-földi piacon az árak tartottak.

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajudó házassági problémáinak egyik érdekes esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ara 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunkban.

SPORT

Pop Béla nyerte a román gyorskorcsolyázó bajnokságot

Javuló formáról tettek tanubizonyosságot a versenyzők. Nagy érdeklődés a jövőheei Románia—Csehszlovákia találkozás iránt

Clujról jelentik: A sétatéri jégpályán bizonyították le Gyertyaszentelő Boldog Asszony ünnepén Románia 1937. évi gyorskorcsolyázó bajnokságát. A verseny három számból állt s mindháromban Pop Béla lett az első s így összpontozásban fölényesen vezetve negyedszer szerezte meg a büszke bajnoki címet.

Részletes eredmények a következők:

500 m.: 1—2. Pop Béla (KKE) és Gaál (Mures) 50.8 mp. 3—4. Papp László (KKE) és Gebefügi (KKE) 51.6 mp. 5. Kovács (KKE) 52.4 mp. 6. Pop Péter 56.4 mp. Meglepetés Pop Béla első helye (még holtversenyben is), mert 500 méteres versenyben sohasem győzött.

1500 m.: 1. Pop Béla 2 perc 45.9 mp., 2. Gaál 2 per 48 mp. 3. Papp László 2 p. 53 mp. 4. Kovács 2 perc 56.8 mp. 5. Pop Péter 2 perc 57.6 mp. 6. Gebefügi 2 p. 58.9 mp. Verseny közben egyik keresztezésnél Pop Béla, aki Gállal futott együtt, váratlanul felegyenesedett és ezzel lendületéből sokat veszített. Pop előre akarta engedni Gaált, ha ez nem történik, még a gyen-

gebb jégen is biztos a rekordjavítás. A rekord 2 p. 42.8 mp.

Az 5000 méterre már csak négyen állnak ki. Papp László és Pop Péter „lekötnék”, mert a jég közben szemmel láthatóan romlott és bizony olvadás jégen kemény dolog végigmenni öt kilométert. 1. Pop Béla 10 p. 01.2 mp. 2. Gaál 10 p. 44.2 mp. 3. Gebefügi 10 p. 47.8 mp. 4. Kovács 10 p. 51 mp. Pop fölényesen győzött és közvetlenül a célban lekörözte Gaált.

Az összpontozásban: Románia 1937. évi gyorskorcsolyázó bajnoka: Pop Béla (KKE) 166.22 pont. 2. Gaál (Mures) 171.22 pont. 3. Gebefügi (KKE) 175.85 pont. 4. Kovács 176 pont. Pop negyedszer nyert országos bajnokságot.

Az országos bajnoki verseny eredményei a rosszabb jég ellenére is egész vonalon jobbak voltak, mint a kerületi bajnokságon. A vasárnap Clujon eldöntésre kerülő Románia—Csehszlovákia válogatott gyorskorcsolyázó verseny elé a mutatott formák alapján nyugodtban nézhetnek.

A Dragos Voda vezet továbbra is a jégkorong-ütő bajnokságban

Bucurestiből jelentik: A fővárosban két nemzeti bajnoki mérkőzés volt, melynek eredményei után a bajnoki táblázat élmezőnye tömörülni kezd, bár a Dragos Voda még mindig biztosan vezet:

Bragadiru—Universitatea 2:0 (1:0, 0:0, 1:0). Radian és Sadowski ütötték a gólokat. Sadowski a mezőny legjobb embere volt.

Telefon Club—SC Ciuc 4:1 (1:0, 0:1, 3:0).

A bajnokság állása jelenleg a következő:

1. Dragos Voda	7	6	0	1	16:6	12
2. Telefon Club	7	4	1	2	15:5	9
3. Bragadiru	6	4	1	1	6:3	9
4. Jahn	8	4	1	3	9:10	9
5. SC Ciuc	8	1	1	6	4:15	3
6. Universitatea	8	1	0	7	7:18	2

Magyarország veretlenül vezet az asztali-tennisz világbajnokságokon

Románia három vereséggel már nem számíthat jó helyezésre

Badenből jelentik: Hétfőn és kedden a csapatversenyeket tartották meg, de nem fejezték be. Románia csapata, amely tavaly oly kitűnően szerepelt és a második helyet verekedte ki magának, az idén — mint előrelátható volt — gyengén mutatkozott be. 5:1-re legyőzte ugyan a litvánokat, de 5:3-ra kikapott a jugoszlávoktól, 5:2-re a lengyelektől és 5:1-re a csehektől. Magyarország csapata viszont veretlenül áll. Az első nap 4 győzelmet szerzett, kedden pedig USA-t verte 5:4-re és Lengyelországot 5:2-re.

A női csapatversenyben Románia legyőzte Belgiumot, amely elég jó játékerőt képvisel. Magyarország Belgiumot 5:0 és Csehszlovákiát 5:1-re győzte le. Kedden a magyarok két, Románia egy vereséget szenvedett: Ausztria—Magyarország 3:0, USA—Magyarország 3:0, Ausztria—Románia 3:2.

Badenből jelentik: Az asztali tenisz-bajnokság keddi esti eredményei a következők: Férfiversenyben: USA—Belgium 5:0, Lengyelország—Egyiptom 5:0, Csehszlovákia—Ausztria 5:1, USA—Németország 5:0, Franciaország—Románia 5:3.

Hölgyversenyben: Csehszlovákia—Ausztria 3:2, Románia—Magyarország 3:1, Anglia—Belgium 3:0.

Románia sibajnokságai. Vatre Dornáról jelentik: Románia sibajnokságainak első napján a következő eredmények voltak: 4x12.5 kilométeres staféta: 1. Caraiman Busteni 4 óra 36 p 04 mp. 2. CS Predela 4 óra 39 p. 3. CFR 4 óra 55 p. 27 mp. 4. IMEF 4 óra 57 perc 55 mp. A braşovi IAR-t, amely 4 óra 31 perc 24 mp. alatt érkezett célba és első lett volna, megfosztották a bajnoki címtől, mert megállapították, hogy Tomus versenyző verseny közben kicserélte eltörött sitalpját, ami szabálytalan.

ANGOL GYŐZELEM A BOB-VILÁGBAJNOKSÁGON. Anglia győzött az olaszországi Cortina d'Ampezzóban megtartott kettős bobvilágbajnokságon. Az angol kettős: Mc. Avou, Black. 2. Olaszország, 3. Svájc. Románia nem indított bobokat.

Rajtoit a főiskolai világbajnokság. Zell am Seeből jelentik: A téli főiskolai világbajnokságok kedden megkezdődtek. Siugró-versenyben: 1. Sigurd Solid norvég 70.5 m. 2. Bradl osztrák 66.5 m. 3. Michler német 63 m. Jégkorongban: Ausztria fölényes játék után 4:0 (2:0, 1:0, 1:0) győzött Franciaország ellen. Magyarország—Csehszlovákia 3:0 (3:0, 0:0, 0:0).

Aprohirdetések

Aprohirdetés díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az álláskeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Kitűnő

aradhegyaljai s díosigi fajborok a Papp vendéglőben, Oradea, Str. A. Muresanu 7.

Eladó

egy ebédő asztal négy széssel. Cím: Oradea, Str. Academiei No. 8., udvaron jobbra II-ik ajtó.

Veszek

jó karban levő gumikerekű kétlovas hintót. Cím: Căpitan Dăncilă Oradea, Divizia 17.

1 lovas szán

új melegágyi ablakok, vegyes gyümölcsfák és vadoncok, jutányos áron eladók. Oradea, Str. Leăgăniului 12. sz.

Egy jókarban

levő íróasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Eladó

cca egy és félholdas prima gyümölcsös és kertészet, kitűnő karban, kétszobás, fürdőszobás, parkettás urilakással, villamos megállótól 10 percnnyire, vasútállomáshoz két percre átadható azonnal. Cím a kiadóban.

Eladó

magánházak, térbázak, 32, 40, 110 holdas birtokok. Ponorocsi iroda. Oradea, Vlahuta 6.

PUHA ÖLMOT állományban vesz a Szent László nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Lakás

Kiadók

központban egy, kettő és háromszobás lakások. Dr Bozsodl, Oradea, Str. Pavel.

Kétszobás

udvari lakás mellékelvényekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Oktatás

Német- és francia nyelvtanítás

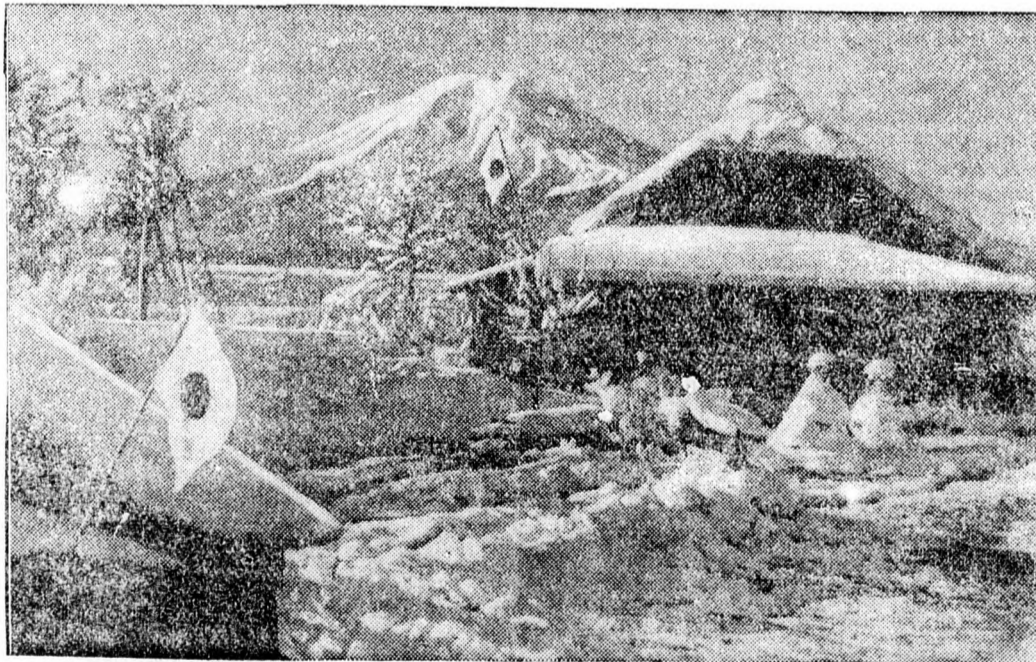
valamint magyar- és német gyorsírás. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kereskedelmi szaktanfolyam, könyvvitel, levelezés, gépirás, stb. felőléléssel **Stepunek** tanárnál Oradea, Str. Andrei Muresan 10. sz.

Házasság

50 év körüli férfi önálló kereskedéssel bíró, házasság céljából megismerkedne egy fiatal, nómlekküetű, hozzáillő vallásos nővel, özvegyasszony is lehet, aki nek némi vagyon van s a kereskedésben is segítene férjének. — Fényképes leveleket a kiadóhivatal további „Szerény igényű” jelleg alatt.

Különféle

Ha elegáns, tartós és szép cipőt akar venni, úgy keresse fel az „Apolló” cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferd. 12. Apolló-palota.

Kemény tél Japánban.

Az idén nemcsak Amerikában és Európában, de Japánban is kemény tél dühög s a híres Fujiyama hegy csúcsát és a cseresznyefákat is hó borítja.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.